Inrichting-en-Beheerplan Elisabethlocatie

10-12-2013

Adviesbureau Haver Droeze i.s.m. Kerngroep 'Samenwerking Elisabeth Groen'

Colofon

Opdrachtgever

Kerngroep ‘Samenwerking Elisabeth Groen’

Opdrachtnemer

Adviesbureau Haver Droeze
Muurhuizen 165, 3811 EG Amersfoort
tel: 033 - 461 35 35
www.haverdroeze.nl

Voorwoord

Samenwerking Elisabeth Groen

'Voorheen betrok de overheid de stad vaak pas als een plan al af was. Als bewoners willen we dat niet andersom doen, maar juist vanaf het begin met de gemeente samenwerken.' Deze hartenkreet van Annemiek de Crom, woordvoerder van de Kerngroep Samenwerking Elisabeth Groen geeft goed de insteek van de totstandkoming van dit inrichting-en-beheerplan weer.

De wens om bewoners een grote rol te geven bij het opstellen van een inrichting-en-beheerplan voor de Elisabethlocatie staat verwoord in het coalitieakkoord, samen met de opdracht het huidige terrein na de verhuizing van het ziekenhuis groen in te richten. Wethouder Pim van den Berg vroeg als opdrachtgever aan een aantal bewoners om een groep betrokken bewoners samen te stellen. Ina Loovers, hoofd Stedelijk Beheer, leverde als ambtelijk opdrachtgever de vertegenwoordigers van de gemeente. De bewoners nodigden de medewerkers van de gemeente uit voor de aftrap van het project met een workshop bij de Nieuwe Erven. Tijdens die workshop in april 2013 hebben we besloten om gelijkwaardig samen te werken en daarmee was de Kerngroep Samenwerking Elisabeth Groen een feit.

Het doel van dit project is natuurlijk niet zozeer deze nieuwe samenwerking vorm te geven, maar het realiseren van een goed en breed gedragen plan voor de groene inrichting en het beheer van de Elisabethlocatie. Nu, ruim een half jaar en heel veel gezamenlijke inzet verder, zijn we trots op het product dat we kunnen aanbieden aan de gemeenteraad: een goed uitgewerkt inrichting-en-beheerplan dat veel enthousiaste reacties uit de omliggende wijken en stad heeft gekregen, rijp is voor uitvoering en juridisch verankerd is in een bestemmingsplan voor het gebied.

Naast de Kerngroep hebben vele stadsbewoners en een aantal ambtenaren meegewerkt aan dit plan. We hebben geleerd van de nieuwe samenwerking. We hebben gezien dat we verantwoordelijkheid voor het eindresultaat daadwerkelijk met elkaar kunnen delen en dat er vertrouwen ontstaat als je intensief en open met elkaar samenwerkt. We hebben geleerd hoe we binnen de politieke randvoorwaarden de doedemocratie in de praktijk kunnen brengen. Het is overigens niet alleen maar rozengeur en maneschijn. Zo'n samenwerking kost (veel) tijd en het was soms zoeken wie welke rol heeft. Dat leverde veel nieuwe inzichten op.

Al met al biedt deze manier van samenwerking zoveel meerwaarde dat we graag zien dat dit navolging krijgt.

Amersfoort, 19 november 2013

Pim van den Berg (wethouder en opdrachtgever)
Ina Loovers (hoofd afdeling Stedelijk Beheer, ambtelijk opdrachtgever)
Dick Schalks (bestemmingsplan, afdeling RO)
Lia Bouma (kerngroep, wijkbewoner; Platform Amersfoort Duurzaam)
Tanja Casimir (kerngroep, wijkbewoner)
Gerard Chel (kerngroep, Burgerinitiatief 'Het Nieuwe Samenwerken')
Annemiek de Crom (kerngroep, wijkbewoner)
Yordi Grutters (kerngroep, projectmanager gemeente Amersfoort)
Lia Helle (kerngroep, wijkbewoner; Dahliavereniging Randenbroek)
David van der Kaaden (kerngroep, wijkbewoner; De Nieuwe Erven)
Peter de Langen (kerngroep, Samenwerkende Groeperingen Leefbaar Amersfoort, SGLA)
Wendy van Offeren (kerngroep, wijkbewoner; Stichting Heiligenbergerbeekdal)
Mirjam Wingelaar (kerngroep, communicatieadviseur gemeente Amersfoort)

Werkoverleg van de drie werkgroepen. (Foto Gerard Chel)

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 3
Samenwerking Elisabeth Groen ... 3

Inleiding ... 7
Aanleiding ... 7
Doelstelling ... 7

Kaders voor inrichtingsplan ... 8
Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur ... 8
Structuurvisie Park Randenbroek e.o. ... 9
Inrichting-en-beheerplan Park Randenbroek e.o. ... 10
Samenwerking Elisabeth Groen ... 11
Overige kaders ... 13
Biodiversiteit ... 13
Duurzaamheid ... 13

Inrichtingsplan Elisabethlocatie ... 17
Cultuurhistorie ... 17
Landschap ... 20
Ecologie ... 21
Natte ecologische verbindingszone ... 21
Weide-zone ... 22
Droge boszone ... 23
Educatie ... 24
Recreatie ... 25

Toelichting legendaeenheden ... 27
Laanbomen ... 28
Bomenrijen langs laantjes ... 29
Bomen in gras ... 30
Broekbos ... 31
Parkbos ... 32
Zoomvegetatie ... 34
Hagen ... 34
Greppel / Sloot ... 35
Poel ... 35
Nat bloemrijk grasland ... 36
Droog bloemrijk grasland ... 36
Extensief grasland ... 37
Speel- en ligweide / maaipad ... 37
Hondenlosloopgebied ... 38
Dierenweide ... 38
Nutstuinen ... 39
Asfaltverharding ... 40
Klinkerverharding ... 40
Natuursteen verharding ... 41
Grasverharding ... 41
Halfverharde paden ... 42
Vlonderpad ... 42
Zitmeubilair ... 43
Fietsrekken ... 43
Verlichting ... 44
Afrasteringen en omheiningen ... 45
Speelheuvel ... 46
Vertelplek ... 46
Oriëntatietafel ... 47
Speel-aanleidingen ... 48
Uitkijktoren ... 49
Faunavoorzieningen ... 50
Ketelhuis ... 51

Beheerplan ... 52
Beheerorganisatie 'Beheerstichting Elisabeth Groen' ... 52
Doelen van de Stichting ... 53
Uitvoering ... 53

Toelichting Beheergroepen ... 55
Overzicht beheergroepen ... 56
Beheergroep Bomen in gras ... 57
Beheergroep Bomen in heesters/bosplantsoen ... 59
Beheergroep Fruitboom in gras ... 61
Beheergroep Singel ... 63
Beheergroep Parkbos/Cultuurlijk bos ... 65
Beheergroep Broekbos ... 67
Beheergroep Gazon ... 69
Beheergroep Maaipad ... 71
Beheergroep Hondenlosloopgebied ... 73
Beheergroep Droog kruidenrijk grasland ... 75
Beheergroep Nat kruidenrijk grasland ... 77
Beheergroep Begrazen (derden) ... 79
Beheergroep Blokhaag ... 81
Beheergroep Vlechthaag ... 83
Beheergroep Greppel watervoerend ... 85
Beheergroep Poel ... 87
Beheergroep Afvalbak ... 89
Beheergroep Hondenpoepbak ... 91
Beheergroep Zitbank ... 93
Beheergroep Hekwerk ... 95
Beheergroep Sluis ... 97
Beheergroep Informatiebord ... 99
Beheergroep Hondenverbodspaal ... 101
Beheergroep Open verharding ... 103
Beheergroep Gesloten verharding ... 105
Beheergroep Halfverharding ... 107
Beheergroep Graskeien ... 109
Beheergroep Broeihoop ... 111
Beheergroep Vlonders ... 113
Beheergroep Spelaanleiding ... 115
Beheergroep Speeltoestel ... 117

Vervolg Inhoudsopgave

Beheergroep Zand 119
Beheergroep Verlichting 121

Bomen en groenparagraaf 123

Kosten 125

Bijlagen 126

1. Plantekening Inrichtingsplan Elisabeth Groen
2. Bomen Effect Analyse
3. Lijst met te kappen bomen
4. Tekening: te kappen bomen
5. Tekening: indicatie te verwijderen heesters

Plangebied Elisabethlocatie

Inleiding

Aanleiding

Het Meander Medisch Centrum gaat eind 2013 verhuizen van het Elisabeth- en Lichtenbergterrein naar de Maatweg, waarmee de terreinen van het Elisabeth en de Lichtenberg vrijkomen. Voor de koop van de Elisabethlocatie heeft de gemeente Amersfoort een overeenkomst gesloten met het Meander Medisch Centrum.
In het Coalitieakkoord 2013-2014 is besloten dat er voor de Elisabethlocatie een 'groen bestemmingsplan voor een Groen Beekdal' komt. Het ontwerp bestemmingsplan dat eind dit jaar definitief moet worden vastgesteld, voorziet hierin. Het gehele terrein krijgt een groene bestemming, alleen het ketelhuis met schoorsteen en de villa aan de Heiligenbergerweg (nr. 159) blijven behouden. Alle andere opstallen en aanwezige bebouwing worden gesloopt. Na de sloop zal de Elisabethlocatie opnieuw ingericht moeten worden. Hiervoor is dit Inrichting-en-Beheerplan Elisabethlocatie opgesteld.

Luchtfoto uit 1970 Elisabethlocatie

Doelstelling

Bij de herinrichting van de Elisabethlocatie staan, op basis van het coalitie akkoord, twee doelen centraal: het terrein krijgt een groene bestemming voor een groen beekdal en het plan voor inrichting en beheer wordt in samenwerking met omwonenden en betrokken partijen opgesteld. Vanuit het proces van Het Nieuwe Samenwerken is met de Stichting Heiligenbergerbeekdal, de SGLA, omwonenden van het gebied en enkele ambtenaren de kerngroep Samenwerking Elisabeth Groen samengesteld, die in een interactief proces met de stad onderliggende inrichting-en-beheerplan heeft opgesteld.

Een selectie van de ideeën, die uit een brede raadpleging in de stad zijn verzameld, zijn met inachtneming van de te realiseren doelen samengebracht tot één plan. Het doel is een groen beekdal te maken, dat een onderdeel is van Park Randenbroek XL en tevens een waardevolle aanvulling hierop vormt. Daarmee zal tevens één van de laatste puzzelstukjes uit de Groen-Blauwe structuur (in de zin van de Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur, 2004) worden gerealiseerd.

De kernbetekenis van de Elisabethlocatie als groen beekdal is gelegen in de ontmoeting van natuur en cultuur. Met andere woorden: een park waarbij de functies voor ecologie, landschap, cultuurhistorie en bijbehorende educatie en recreatie worden samengebracht.

Bewoners, betrokkenen en toekomstige gebruikers hebben in het ontwerpproces een evidente rol gekregen. Deze rol wordt in de beheerfase voortgezet. Een park moet zich ontwikkelen, de natuurlijke ontwikkeling zal worden gevolgd en zo nodig kunnen worden bijgestuurd. Inzet is daarvoor nodig. Tijdens de inventarisatiefase zijn vele ideeën gelanceerd die passen binnen de doelstellingen van de opdracht, vooral op het gebied van educatie, cultuur, natuur in de stad en kleinschalige, niet commerciële voedselteelt. Een aantal hiervan is afhankelijk van initiatieven van derden. Er is daarom op een aantal vastgelegde plekken ruimte om deze initiatieven de komende jaren een plek te geven. Door een dergelijke participatie van derden krijgt de verankering van het park in de stad een nog steviger basis.

Kaders voor inrichtingsplan

Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur

Veel mensen kiezen voor de stad Amersfoort vanwege de mooie, groene omgeving. In Amersfoort is het prettig wonen, werken en ontspannen. Het behoud en de ontwikkeling van het Amersfoortse groen is daarom één van de speerpunten van het gemeentelijk beleid. In de Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur (vastgesteld in 2004) staan hiervoor de toekomstplannen voor de parken, bossen, weilanden, beken en kanalen. De visie geeft een beeld van de gewenste situatie in 2015 en maakt afwegingen tussen verschillende functies van het landschap, zoals recreatie, water, natuur en landbouw.
De nadruk ligt op:

- behoud en versterking van de landschappen en het karakter van 'groen en blauw' in de stad;
- het versterken van natuur en cultuurhistorische elementen;
- voldoende recreatievoorzieningen zoals wandel- en fietspaden, sportvoorzieningen en volkstuinen.

De groene inrichting van de Elisabethlocatie is één van de laatste puzzelstukjes van de Groen Blauwe Structuur, waarbij de Elisabethlocatie bijdraagt aan de kwaliteit van het groene beekdal in de stad.

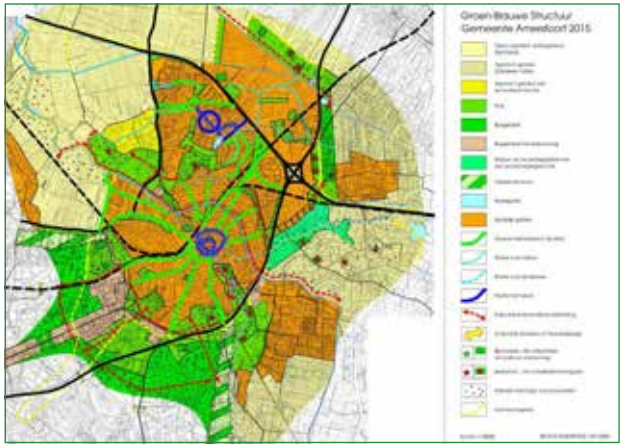

Kaart uit Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur Amersfoort 2004

Doel en betekenis van de Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur

De Visie is 'een integrale visie van de gemeente Amersfoort op de groene en blauwe structuur'. 'De visie formuleert de gewenste ontwikkelingen voor natuur, water, recreatie, cultuurhistorie en landbouw op hoofdlijnen. In de Visie is over het Heiligenbergerbeekdal (waar de Elisabethlocatie onder valt) het volgende gezegd:

"De groengebieden in de stad zijn ecologisch waardevol en hebben een recreatieve functie. Sommige groengebieden of waterlopen zijn tevens belangrijk vanuit cultuurhistorisch oogpunt. De beheerplannen zijn of worden alsnog op deze functies afgestemd. In een aantal parken of groengebieden zijn de wensen ten aanzien van de inrichting zo veranderd dat herinrichting noodzakelijk is.

Dit is als eerste aan de orde in het Heiligenbergerbeekdal. […] De verplaatsing van het Verpleeg en Gasthuis St. Elisabeth en de aankoop van Metgensbleek door de gemeente bieden mogelijkheden om het beekdal weer duidelijker zichtbaar in de stad naar voren te laten komen, waardoor het gebied als totaal weer aantrekkelijker wordt voor zowel natuur, cultuur als recreatie." (p. 32)

Voor het beekdal als geheel en voor de Elisabethlocatie speciaal wordt de volgende visie op natuurontwikkeling gegeven:

Er "wordt gestreefd naar het herstellen van het beekdal op de plekken waar dat mogelijk wordt geacht, bijvoorbeeld op de plaats van het ziekenhuis' (p. 22). Men wil daar komen 'tot een zo groen mogelijke invulling". (p. 41)

Structuurvisie Park Randenbroek e.o.

In 2009 heeft de raad de Structuurvisie Park Randenbroek e.o. vastgesteld. De Elisabethlocatie is één van de deelgebieden van het gebied Park Randenbroek en omgeving en maakt daarom onderdeel uit van deze structuurvisie. Voor zover de structuurvisie betrekking heeft op de Elisabethlocatie, worden de daarin genoemde kaders meegenomen bij het opstellen van het Inrichting en Beheerplan.

De structuurvisie heeft als doel het hele gebied Park Randenbroek e.o. te ontwikkelen tot een beekdal waarin natuur en cultuur elkaar ontmoeten en dat functioneert als een gevarieerd recreatief groengebied voor heel Amersfoort. De verschillende onderdelen: sport, recreatie, ecologie en landschap, water, groen en verkeer zijn hierbij op elkaar afgestemd. De structuurvisie spreekt de ambitie uit voor een groen beekdal als icoon en ontmoetingsplek voor de stad en waarborgt de samenhang tussen de verschillende deelgebieden en de verschillende functies in het gebied. Het groene beekdal wordt hierin gezien als ontmoetingsplek voor de stad in het algemeen en de omliggende wijken in het bijzonder. De stadsvernieuwing van Randenbroek en Ganskuijl wordt versterkt door de ingrepen in Park Randenbroek.
Voor de Elisabethlocatie heeft de Structuurvisie Park Randenbroek e.o. een aantal kaders expliciet genoemd:
"Langs de beek komt een zo breed mogelijke parkzone. Hierin is plek voor geïsoleerde beekarmen, moerasruigtes, broekbossen en boomweides. Vanaf de Heiligenbergerweg is het park duidelijk zichtbaar en openbaar toegankelijk".

Daarnaast zijn de volgende kaders uit de Structuurvisie belangrijk voor de inrichting:

- Om samenhang en beleving van eenheid te realiseren, worden er in het hele gebied integraal dezelfde boomsoorten geplant. Afhankelijk van de hoogteligging zijn dat droge soorten zoals beuk en eik en natte soorten zoals es en els;
- De bomen worden in verschillende dichtheden aangeplant. Zo ontstaat er in het gebied naast variatie ook een ruimtelijke afwisseling; verbeteren we de beek door de oevers om te vormen en 'geïsoleerde beekarmen' te realiseren. Hierdoor wordt het hele gebied (Park Randenbroek e.o.) aantrekkelijker gemaakt;
- Het Park Randenbroek en de directe omgeving krijgen het karakter van een parkbos; en een dominant groene sfeer, waarbij de verschillende functies in het gebied tot een ruimtelijke eenheid worden gemaakt, zodat het beekdal als een monumentaal groengebied ervaren kan worden;
- Aanbrengen van ruimtelijke samenhang door de toepassing van eenduidig groen (beplanting, bomen) en door het tegengaan van verstening, doorsnijding en versnippering;
- Creëren van meer ruimte en betekenis voor de beek en het beekdal;
- Versterken van de functie als ecologische verbindingszone voor zowel land- als waternatuur;
- Door de aanplant van het droog bostype wordt de boskern van de Vosheuvel ten behoeve van de ecologie verbonden met de boskern van Park Randenbroek;
- Inzet van informatie en educatie om het gebied onder de aandacht te brengen.

Ruimtelijke hoofdopzet Randenbroek Structuurvisie 2006

Inrichting-en-beheerplan Park Randenbroek e.o.

Op basis van de structuurvisie is in de periode van 2010-2012 het inrichting-en-beheerplan voor de deelgebieden Park, Beek en Vosheuvel, de Sportstrook en Huize Randenbroek opgesteld. De uitwerking van de deelgebieden van de Zwembad- en de Elisabethlocatie maken geen onderdeel hiervan uit, met als doel deze later uit te werken. Hierbij is aangegeven dat voor deze locaties in overleg met belanghebbenden en betrokkenen een nadere uitwerking gemaakt zal worden. Met andere woorden zal er voor zowel de Zwembad- als voor de Elisabethlocatie een apart besluitvormingstraject worden gevolgd, met als doel om ter uitvoering van het Coalitieakkoord 2010-2014 de Elisabethlocatie een groene bestemming te geven in de vorm van een samen met bewoners in te richten en te beheren stadspark.
Aan de uitwerking van de Elisabethlocatie liggen dezelfde doelen ten grondslag als voor Park Randenbroek e.o., met name op het gebied van natuur, landschap, recreatie en cultuur. In het collegeakkoord is daarom de relatie met Park Randenbroek van belang. Maar daarbij is gesteld dat de Elisabethlocatie ook een waardevolle aanvulling moet zijn op het Stadspark Randenbroek e.o.

Ontwerp Park Randenbroek e.o.

Samenwerking Elisabeth Groen

In mei 2013 is de opdracht van het College van B&W aan de Kerngroep Samenwerking Elisabeth Groen gegeven om te komen tot een inrichting-en-beheerplan en beheersplan voor de Elisabethlocatie en een plan van aanpak voor het vervolg. Het inrichtings-en-beheerplan is daartoe in samenwerking tussen gemeente, omwonenden en betrokken partijen opgesteld.
De kerngroep heeft vanaf mei dit jaar vanuit een ruime stadsraadpleging toegewerkt naar de inrichtingsschets zoals opgenomen is in het concept bestemmingsplan van september 2013.
Het plan voorziet in een groen beekdal, waarin alleen het ketelhuis en de villa aan de Heiligenbergerweg blijven behouden. Voor de realisatie van het inrichtingsplan en 10 jaar beheer is een bedrag gereserveerd van 1,5 mln. euro. De opbrengsten van de verkoop van het ketelhuis en de villa en van de eventuele boscompensatie worden toegevoegd aan het budget en aangewend ten behoeve van de inrichting en het beheer van het park.
In de eerste ideeënfase hebben bewoners uit de stad tijdens een aantal infoavonden: -de brede stadsraadplegingen- meer dan 200 suggesties en ideeën gedaan voor de groene herinrichting van de Elisabethlocatie. Daarnaast hebben drie werkgroepen, bestaande uit een brede vertegenwoordiging van omwonenden en diverse betrokken groepen uit de stad, zich in een aantal workshops en bijeenkomsten gefocust op de formulering van de uitgangspunten voor de inrichting (droog, nat en beheer).

Uit deze eerste workshops (onder leiding van Bureau Waardenburg) is voor de Elisabethlocatie een zonering van nat en droog en van natuur en cultuur bepaald op basis van de landschappelijke context als natuurlijk beekdal.
De ruim 200 ideeën zijn in het vervolgtraject (onder leiding van Adviesbureau Haver Droeze) concreet gemaakt in de vorm van beeldende kaarten met korte beschrijving. Aan de hand van deze beeldkaarten konden in de werkgroepen op basis van de zonering de verschillende ideeën een plek krijgen in het toekomstige park. Daarbij vond wel een toetsing plaats aan de randvoorwaarden voor ecologie, landschap en recreatie, maar ook of de ideeën aanvullend zouden zijn op de functies in Park Randenbroek e.o. en omliggende functies (natuurspeelplaats, stadsboerderij De Vosheuvel, Nwe Erven, sportvelden).
De workshop resulteerde in een plankaart die zowel qua zonering van landschappen en biotopen en qua ideeën en gewenste functies als uitgangspunt dienden voor het inrichtingsplan.

Randvoorwaarden Park Randenbroek (Waardenburg 2013)

Werkwijze tijdens de workshop 18 juli 2013

Poster conclusie workshop 18 juli 2013

Overige kaders

Bij de inrichting van de Elisabethlocatie zijn de volgende kaders omschreven in de opdracht Elisabeth Groen:

- Aan de oostzijde van de beek wordt meer ingezet op het versterken van de natuur van oude loofbossen. Doorlopende boomkruinen en oude bomen zijn van belang voor o.a. vleermuizen, bosuilen, diverse spechtensoorten en eekhoorns;
- Op de Elisabethlocatie wordt gezocht naar drie plekken waar honden vrij kunnen lopen;
- Speelplekken zijn verbodsgebieden voor honden. Bij hondenwandelroutes staan hondenpoepafvalbakken;
- Er worden geen fietspaden aangelegd op de Elisabethlocatie;
- Bij de inrichting en beheer van moeras en oevervegetatie, graslanden/weiden en broekbossen vormt het raadsbesluit van 7 februari 2012 het uitgangspunt.
- Voor inrichting van de openbare ruimte en het bouwrijp maken gelden de algemene locatie-eisen zoals die zijn vastgelegd in de Richtlijn voor inrichtingswerken in de openbare ruimte (RIOR 2010).

Overige kaders die in de college-opdracht zijn geformuleerd:

Biodiversiteit

De stad krijgt een steeds grotere rol als het gaat om het behoud van biodiversiteit (uit: Biodiversiteitsactieplan 2012-2013 gemeente Amersfoort). Door bij aanleg en beheer van bermen, oevers en bosplantsoen rekening te houden met natuur, kunnen we vogels, vlinders en kleine zoogdieren tot “naast de voordeur” brengen.
Bij de inrichting (en beheer) van de Elisabethlocatie is aandacht voor het vergroten van de biodiversiteit en vergroting van de specifieke natuurwaarden door ontwikkeling en beheer van biotopen. Waar mogelijk worden bij (her) inrichting natuurvriendelijke oevers aangelegd.

Duurzaamheid

In het Coalitieakkoord Amersfoort 2013-2014 is het volgende over duurzaamheid vastgelegd:
Projecten toetsen op duurzaamheidsdoelen (milieu en sociaal), duurzaamheidsrendementen, ‘social return on investment’ en ‘return on investment’.
Groene functies verder ontwikkelen en benutten: groen verhoogt de totale kwaliteit - de belevingswaarde, de economie (citymarketing), welvaart, recreatie, ecologie, biodiversiteit, behoud van cultuurhistorie, beperking van hittestress, gezondheid en milieu. Het behoud van biodiversiteit verhoogt de duurzaamheid van het plan.
Natuur kan ook een oplossing bieden voor de opwarming van de stad (hittestress) en het neerslagpatroon dat verandert (wateroverlast). Voor groter draagvlak voor natuur is het een nieuwe ontwikkeling om beter te kijken naar de kracht en het benutten van deze ecosysteemdiensten. Ecosysteemdiensten zijn diensten die de natuur ons levert. Denk daarbij aan bijvoorbeeld waterberging, levering van zuurstof, binding van CO2, bestrijding van hittestress in de stad en bevordering van een gezonde leefomgeving. Het meer inzetten van ecosysteemdiensten draagt bij tot meer ruimte voor natuur.
Voor de aanbesteding en het bestek schrijven voor een duurzame inrichting van de locatie worden de richtlijnen van het programma duurzame ontwikkeling gebruikt (hoog % social return, barometer duurzaam terreinbeheer (zilver) en beschikken over een Groenkeurcertificaat LED-verlichting), waardoor maximaal wordt bijgedragen aan de doelstellingen van het programma.
Bij de inrichting van de locatie wordt rekening gehouden met de educatieve mogelijkheden. Door bijvoorbeeld informatieborden neer te zetten op plekken waar ecosysteemdiensten duidelijk zichtbaar zijn. Er wordt bekeken hoe bewustwording van de natuur kan worden bevorderd. Daarbij wordt samengewerkt met diverse bewoners en groepen die zich hiervoor willen inzetten, zoals IVN Amersfoort, Scouting Cay-Noya en De Waterlijn.

Inrichtingsplan Elisabethlocatie binnen Park Randenbroek e.o.

Vogelvluchtimpressie inrichtingsplan Elisabethlocatie

Plankaart Inrichting-en-Beheerplan Elisabethlocatie, zie bijlage voor kaart inclusief legenda

Impressie entree park vanaf Ringweg Randenbroek

Impressie bij ketelhuis vanaf Heiligenbergerweg

Inrichtingsplan Elisabethlocatie

De doelstellingen die zijn geformuleerd in de opdracht aan de Samenwerking Elisabeth Groen luiden kort samengevat dat de Elisabethlocatie een waardevolle aanvulling vormt op Park Randenbroek e.o. en dat het een groen beekdal wordt voor ontmoeting en natuur, maar dat vooral de volgende kernwoorden van toepassing moeten zijn:

- cultuurhistorie,
- landschap,
- ecologie,
- educatie,
- recreatie.

Achtereenvolgend wordt beschreven hoe dit wordt bereikt.

Cultuurhistorie

De Elisabethlocatie maakt onderdeel uit van het Heiligenbergerbeekdal. Van oorsprong vormde hierin de Heiligenbergerweg het hoger en droger gelegen ontginningslint en de beek de lagere natte zone, met extensieve hooilanden, moerassige laagtes en overstroombare delen. Deze twee landschapskenmerken ontmoeten elkaar van oudsher op de locatie. De Heiligenbergerweg was van oudsher een bomenlaan die over de wat hoger gelegen dekzandrug liep van Lockhorst via landgoed De Heiligenberg naar Amersfoort. Langs deze laan lagen o.a. de boerderijen ''t Klaarwater', 'De Vosheuvel' en 'Het Hek', met rondom boomgaarden, akkers en houtwallen. De lage graslanden aan de beek werden beweid en stonden 's winters regelmatig onder water. Ten behoeve van de bouw van het ziekenhuis is het terrein in de jaren '60 echter vrijwel volledig geëgaliseerd, waardoor de oorspronkelijk geleidelijke gradiënt van hoog naar laag bij de beek abrupt verloopt en niet goed beleefbaar is. Juist deze overgang van droog naar nat is het meest essentieel voor de inrichting en bepaalt de structuur van de natuurzones.
De gewenste ecologische verbindingen tussen de oude boskernen van de Vosheuvel en Park Randenbroek wordt gerealiseerd door boskernen en bomenlanen langs de Heiligenbergerweg en de natte natuurverbinding langs de beek. De overgang tussen de zones wordt gevormd door een gevarieerd open en halfopen weidelandschap met een hersteld natuurlijk hoogteverloop.

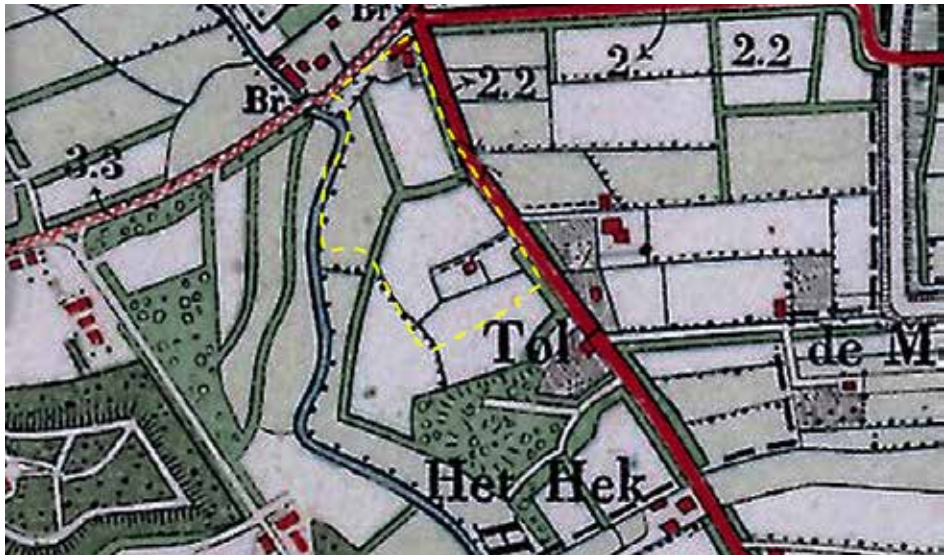

Historisch landschap 1923 met plangrens in geel

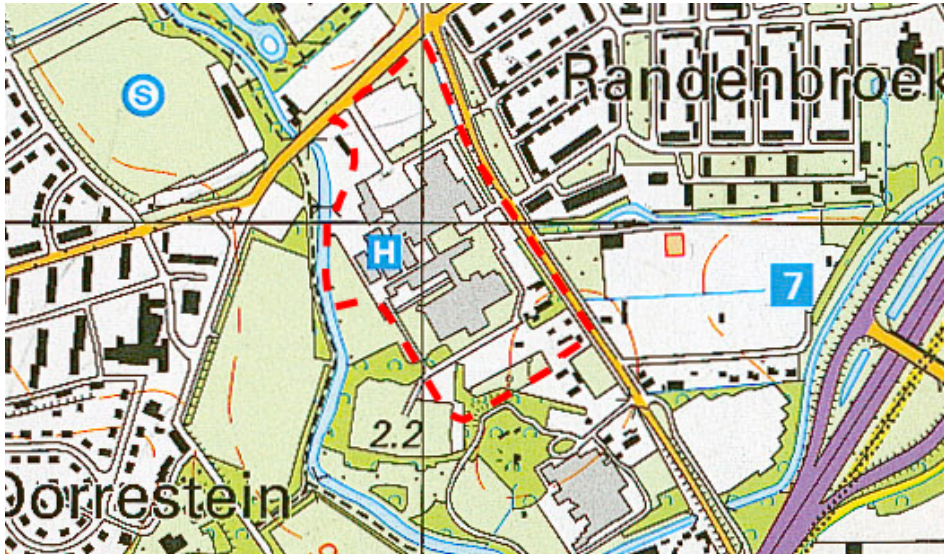

Topografische kaart 1995 met plangrens in rood

In de zone langs de Heiligenbergerweg zijn de meest cultuurlijke functies ondergebracht. Het gaat om functies met een ruimtelijke oppervlakte claim, zoals het ketelhuis, de nutstuinen, de twee hoofdtoegangen, dierenweide en het hondenlosloopgebied.
Door de toevoeging van de Elisabethlocatie aan het beekdal ontstaat een unieke groene zone. Vanaf de stad tot aan de A28 vormt het beekdal een doorgaande groenzone, waarin een aaneengesloten wandeling mogelijk is aan beide zijden van de beek, zodat het hele dal beleefbaar is geworden.
Op de Elisabethlocatie volgt deze route vrijwel exact de cultuurhistorische grens tussen hoger gelegen akkers en de lage weidegronden van vroeger tijden. Al wandelend zijn zodoende de landschappelijke verschillen goed te ervaren.
Naast de van oorsprong aanwezige gradiënt tussen hogere dekzandruggen waarop de wegen en boerderijen stonden en de lage beekgronden, komen langs de beek regelmatig zandduinen voor, zoals in Park Randenbroek, bij de Vosheuvel de Heiligenberg. Een nieuw zandduin op de Elisabethlocatie past daarom 'als van nature' in het landschap en voegt een attractief en ruimtelijk opvallend element toe aan het park.

Luchtfoto uit 1932. De verdwenen boerderij 't Klaarwater en de huidige villa Ringweg Randenbroek 122

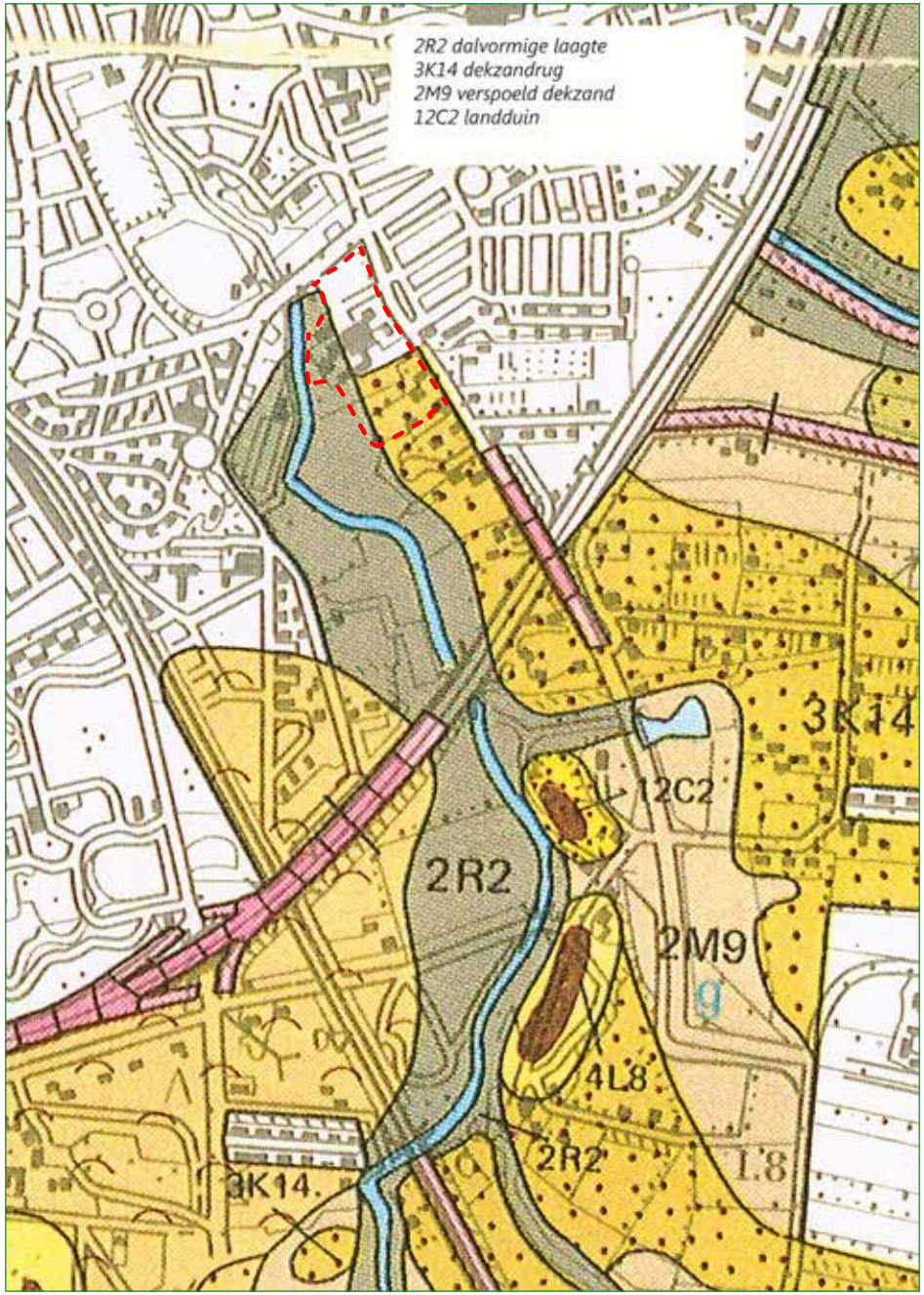

Geormorfologische kaart met de plangrens

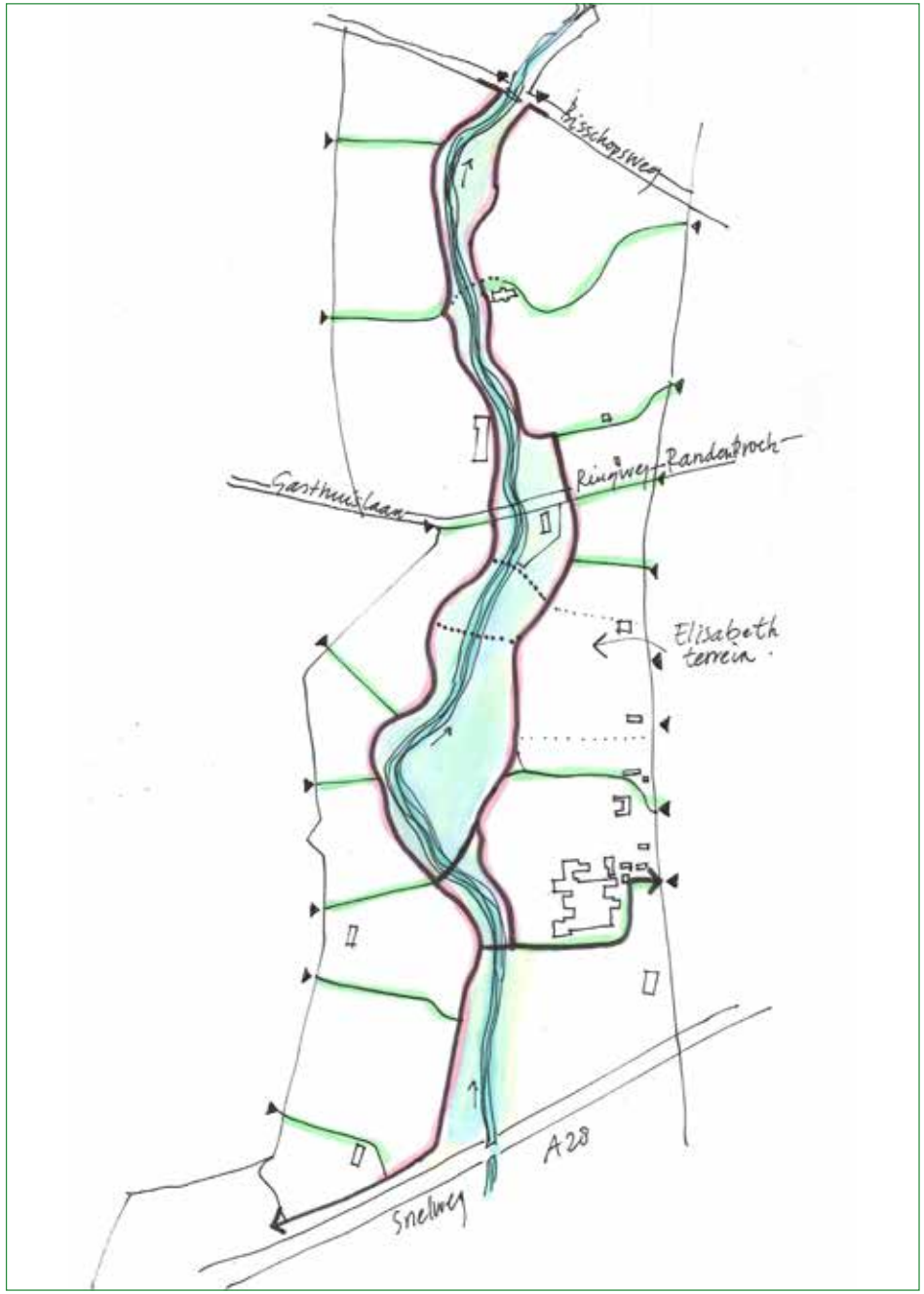

Structuur van de beek in de stad

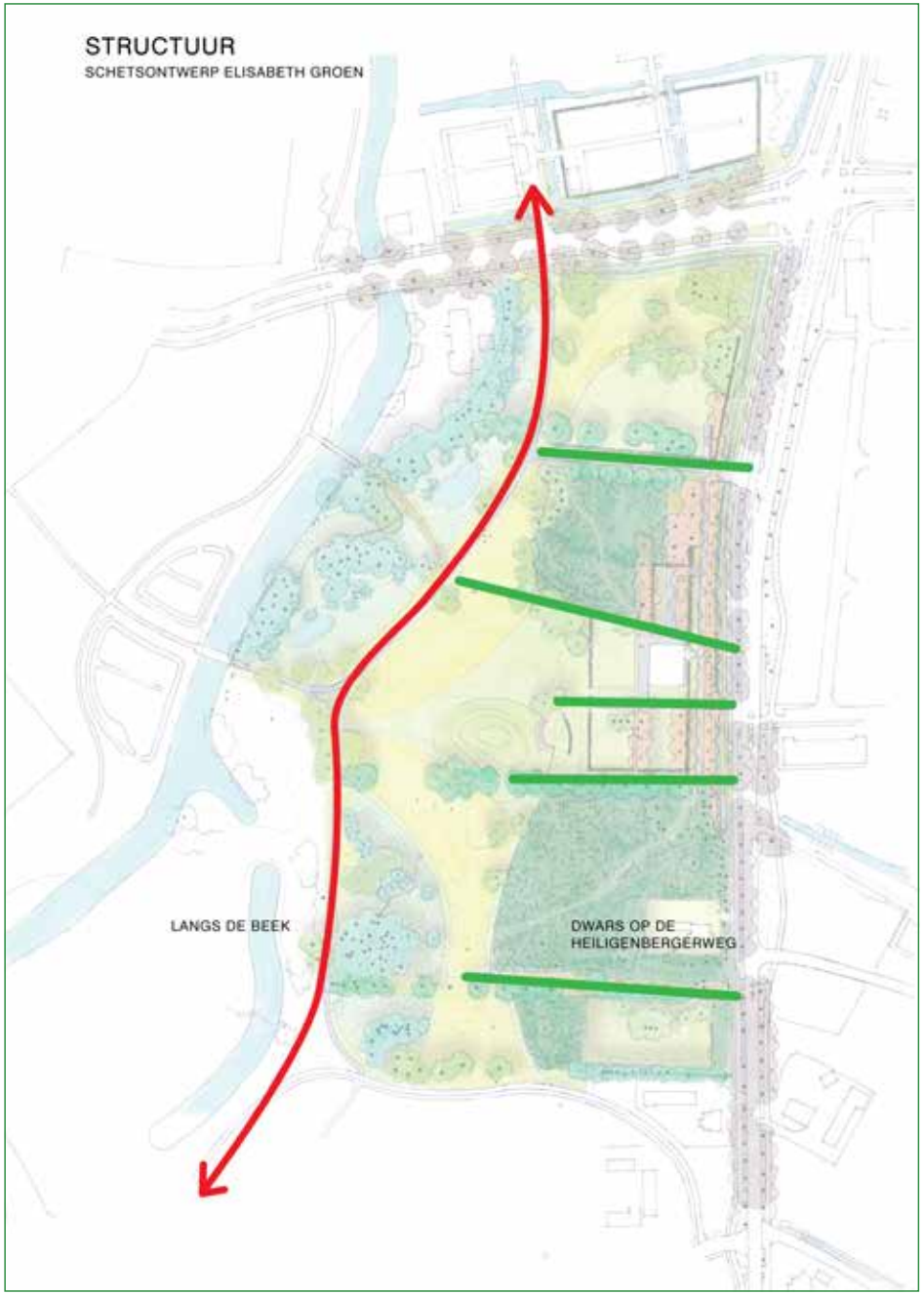

Hoofdstructuur ontwerp

Landschap

De Elisabethlocatie gaat deel uitmaken van Park Randenbroek XL: het groene beekdal in de stad. De karakteristiek van het beekdal wordt flink aangezet door consequente aanplant van de karakteristieke boomsoorten els en eik (genoemd in de Structuurvisie Park Randenbroek) in de respectievelijk natte en droge gedeelten. Dit beeld sluit goed aan bij de gewenste zonering op de Elisabethlocatie; met langs de beek een zone met een wild, nat en natuurlijk karakter, aansluitend een drogere zone met park en weide en tegen de Heiligenbergerweg een zone met het centraal gelegen ketelhuis, cultuurtuinen, dierenweiden, afgewisseld met eikenbos. De lange zichtlijnen dragen bij aan het beleefbaar maken van de continuïteit van de beek.
Het contrast tussen droog en nat komt ook in de ruimtelijkheid van het plan terug. Door een aantal lange zichtlijnen te creëren wordt het beekdal als een stukje landschap in de stad beleefd. Zo geeft het zicht op de Lieve Vrouwetoren vanaf de Gasthuislaan een opmerkelijk gevoel van ruimte. Ook op de Elisabethlocatie worden met name door de centrale weide verre zichtlijnen mogelijk op de oriëntatiepunten in de omgeving, o.a. op het ketelhuis, de toren van Monuta aan de Ringweg Dorrestein, de eeuwenoude duiventil van Park Randenbroek, etc. Zichtlijnen vanaf de Heiligenbergerweg maken het mogelijk het landschap van het beekdal te beleven door de open gedeeltes bij de Ringweg Randenbroek en het ketelhuis. Gaand over de diverse toegangslaantjes vanaf de Heiligenbergeweg wordt het park telkens anders ervaren, door het verschil in beplanting en uitzicht. Maar telkens ervaart men het dal waar de beek stroomt. Met de juiste beheermaatregelen dienen de zichtlijnen in stand te worden gehouden.
De laantjes bieden toegang tot het park; deze liggen in de buurt van de aanwezige oversteken voor fietsers en voetgangers en staan haaks op de weg en worden begeleid door de al aanwezige boomstructuren. Langs de Heiligenbergerweg worden de boskernen afgewisseld met een aantal open ruimtes: een dierenweide, de cultuurtuin rond het ketelhuis en het hondenlosloopgebied.

Ecologie

De natuurdoelstellingen voor de Elisabethlocatie zijn opgenomen in de Beleidsvisie Groen Blauwe Structuur, waarin een natte én een droge ecologische verbindingszone (evz) wordt voorgesteld tussen De Vosheuvel en Park Randenbroek. Deze twee zones worden respectievelijk gerealiseerd in en langs de beek en langs de Heiligenbergerweg en worden gekoppeld door een overgangszone waardoor allerlei interessante gradiënten ontstaan. Hierdoor zijn op de locatie drie zones te onderscheiden: de natte zone met beek-begeleidende natuur, de overgangszone met natte en droge weides en de droge bos- en cultuurzone.

Natte ecologische verbindingszone

Deze zone wordt ingericht ten behoeve van beekgebonden natuur met flauwe oevers en enkele steilranden, broekbosjes en poelen. Langs de beek wordt zodoende de ecologische verbinding gelegd tussen het zuidelijk gelegen broekbos en de overige natte oeverzones van Park Randenbroek XL e.o. Beboste delen worden afgewisseld met moerassige milieus, vochtige graslanden met overgangen naar droge weides. Deze inrichting is vooral geschikt als leefmilieu voor ringslangen, waterspitsmuizen, bunzingen, ijsvogels en amfibieën.
Van flinke delen van dit terreindeel wordt de grond uit eerdere egalisatie afgegraven zodat een nat milieu met elzenbroekbos kan ontstaan. Twee bestaande lager gelegen boomclusters worden moeiteloos opgenomen in deze zone, terwijl langs de beek, naast het behoud van enkele te vormen terpen met bestaande bomen, mogelijk gekapt moet worden ten behoeve van het afgraven. Dit betreffen dan vooral soorten die minder goed passen in het milieu van het beoogde elzenbroekbos. Op basis van de boominventarisatie wordt per boom verantwoord hoe deze wordt ingepast en waarom gekapt moet worden. Het vrijkomende hout kan gebruikt worden voor de verschillende zit- en speelmogelijkheden.

De natte zone aan de beek wordt het meest natuurlijk en ontoegankelijk. Om verstoring zoveel mogelijk tegen te gaan zijn honden hier, buiten de paden, niet toegestaan. In het natte bos zullen aan de zuidkant, aansluitend op het broekbos van de Vosheuvel, kleinschalige recreatieve voorzieningen worden gerealiseerd.

Positie en impressie natte ecologische verbindingszone

Dit zijn voorzieningen die passen binnen het concept van natte ontdek-natuur, dus gericht op natuurlijk spel, beleven en ontdekken. Verscholen tussen de bomen zijn dit een uitkijktoren, knuppelpaadje, slingertouw e.d.

Weide-zone

De halfopen zone tussen de natte natuur en het droge bos begeleidt de doorgaande wandelroute parallel aan de beek. Hierdoor ontstaan flinke vergezichten vergelijkbaar met het zicht op de Onze Lieve Vrouwe Toren vanaf de Gasthuislaan. Dit is kenmerkend voor het beekdal. De open weides bieden ook de mogelijkheid om het reliëfverloop te beleven en maken het park tot ruimtelijke eenheid. De weide-zone wordt ruimtelijk gedifferentieerd door bestaande bomen en laantjes te handhaven. Onder de stammen door is zicht op het vervolg, de sluitende boomkronen zijn voor o.a. eekhoorns, bosuilen, spechten en vleermuizen onderdeel van hun routes.
Centraal ligt het duin, een heuvel die verwijst naar de landduinen die als geomorfologische relicten voorkomen langs de beek. In deze heuvel kan alle vrijgekomen grond uit de afgravingen voor de natte zone worden verwerkt zodat het niet afgevoerd hoeft te worden; met andere woorden deze heuvel kan worden gerealiseerd met een gesloten grondbalans. Op de flauwe zuidhelling van het duin komen droogteminnende weidesoorten tot ontwikkeling en op de steilere noordhelling is het met sneeuw een prima helling om vanaf te sleeën. In de voet van het duin zijn een paar zitrichels uitgespaard, die bijvoorbeeld als vertelhoekje kunnen gebruikt worden. Zo kent de weide uiteindelijk vele verschijningsvormen en gebruikers: van speelweide tot bijenweide.

Positie en impressie weide-zone

Droge boszone

De weide gaat aan de oostzijde over in de parkboszone langs de Heiligenbergerweg die bestaat uit een afwisseling van bospercelen en een aantal functionele ruimtes. Het bos is van het type halfopen eiken-haagbeukenbos, met hoofdsoorten eik, beuk, haagbeuk en berk. De aanwezige bomen worden opgenomen in het bosbestand, alleen een aantal uitheemse soorten (exoten) en zieke bomen worden o.a. door middel van beheer in de loop van de tijd vervangen door inheemse bomen. De boszoom met de weide-zone is heel geschikt voor een gevarieerde, natuurlijke overgang met bloem- en vruchtdragers en plukfruit. Aan de rand zullen enkele tamme kastanjes en walnoten worden geplant. Door het nieuwe bos loopt een enkel bospad, waaraan hier en daar natuurlijke spelaanleidingen worden gesitueerd, zoals een klimboombosje en een stapstronkenroute. De verschillende bosdelen worden geschakeld door zoveel mogelijk aaneensluitende boomkronen zodat de gewenste verbinding tussen de oude boskernen van de Vosheuvel en Park Randenbroek tot stand komt voor soorten als vleermuizen, bosuilen, spechten en eekhoorns.

De hoofdkarakteristiek van het groenbeeld wordt bepaald door het contrast tussen het vochtige elzenbroekbos, met soorten als zwarte els, es, berk, vlier, zwarte bes, hazelaar, elzenzegge, veenmos; en het droge eikenbos, bestaande uit zomer- en wintereik, beuk, haagbeuk, lijsterbes, hulst en bosbes, e.d. Alhoewel de huidige beplanting op het terrein veelal aanplant is van de aanleg van het ziekenhuis, past een groot deel van de boomsoorten goed in deze karakteristiek. De gezonde bomen in het droge deel worden opgenomen in het plan, eventuele exotische uitschieters worden door beheermaatregelen geleidelijk vervangen door inheems sortiment.

Positie en impressie droge boszone

Educatie

Het ketelhuis krijgt binnen op de Elisabethlocatie een belangrijke rol als centraal punt. In het ketelhuis zelf kan een aantal culturele en/of maatschappelijke functies (met groen karakter) worden ondergebracht; hierbij past eventueel ook een lichte horecafunctie. Om het ketelhuis heen liggen nutstuinen die in principe met gras worden ingezaaid, maar waar vanaf start of later groene initiatieven kunnen worden ontplooid.
Er zijn hier tijdens de brainstormsessies veel ideeën voor geopperd, zoals een imkerij, een moestuin (geen privé-volkstuinen), een boomgaard, etc. Op basis van haalbare initiatieven kunnen deze cultuurtuinen door de initiatiefnemer ingericht worden. Het ketelhuis wordt zo de spil van een groene broedplaats, waar de ontmoeting tussen cultuur en natuur plaatsvindt. Betrokken instanties, zoals het IVN, De Nieuwe Erven en de Waterlijn, die hebben meegedacht bij de planvorming, hebben al toezeggingen gedaan om diverse wijze een educatieve rol te gaan spelen en daarvoor het initiatief te gaan nemen. Natuurroutes kunnen worden voorzien van info-bordjes; in en rond het ketelhuis kan aandacht zijn voor voeding en teelt van groenten en fruit. Langs het hoofdpad wordt voorgesteld een educatietafel te plaatsen met uitleg over de bijzondere waterstructuur en het landschap van Amersfoort en omgeving, maar ook voor de bijzondere planten en dieren die men kan aantreffen in het gebied.
De uitkijktoren wordt zo vormgegeven dat het als vogelobservatiepost kan dienen. Ook kan uitleg / voorlichting gegeven worden wat men uit de natuur kan eten en wat niet.

Recreatie

Landschap- en natuurbeleving zijn de belangrijkste vormen van recreatie op de Elisabethlocatie, waar al wandelend en struinend het beekdal verkend kan worden. De hoofdroutes in het park zijn goed begaanbare asfaltpaden, die aansluiten op de hoofdroutes van Park Randenbroek en de Vosheuvel. Daarbij zijn de wandeltoegangen zodanig gesitueerd dat ze aansluiten op veilige oversteekplaatsen in de Ringweg Randenbroek en de Heiligenbergerweg.
Met de realisatie van de Elisabethlocatie wordt het mogelijk aan beide oevers langs de beek een volledige wandeling te maken, van stad naar stadsrand en terug, waarmee het hele beekdal op de stedelijke schaal een unieke betekenis krijgt. Het aantal pad-doorsnijdingen is beperkt, wel zijn er halfverharde paden die de verschillende onderdelen verbinden. Korte doorsteekjes zijn mogelijk over bospaden of loopvlonders door de meest natuurlijke delen.
Dwalend door het terrein zijn diverse speel-aanleidingen te vinden in de vorm van natuurlijke elementen, zoals klimbomen, stapstenen, knuppelpaadjes, slingertouw of een richeltje om op te zitten. Het ontdekken van de natuur gaat daarbij spelenderwijs. De speel-aanleidingen worden natuurlijk vormgegeven of bestaan uit natuurlijke materialen als hout en steen. Bewust is hier niet gekozen voor aparte speelplaatsen, maar voor een zoveel mogelijke integratie van spel in de natuur. Een paar opvallende attracties op de Elisabethlocatie zijn de uitkijktoren en de speelheuvel. Achter het ketelhuis is een gedeelte met speelweide waar langs in de heuvel een vertelplekje is uitgespaard voor natuurvertellingen en kleine onversterkte voorstellingen. Aan de noordzijde van de heuvel kan bij sneeuw worden gesleed. Omdat dit in Park Randenbroek niet meer mag is dit een welkome recreatieve aanvulling.
Om de functies in en rond het ketelhuis te faciliteren, is een parkeerplaats aanwezig. Eén entree langs de Heiligenbergerweg die voorzien is van een rijstrook voor afslaand verkeer, blijft functioneel als auto in- en uitrit. De huidige inrit naast het ketelhuis zal worden aangepast voor langzaam verkeer en voor nood- en hulpdiensten, zoals voor afvalinzameling. De nieuwe parkeervoorziening naast het ketelhuis bevat maximaal 25 plaatsen en is op basis van het bestaand parkeerbeleid afgestemd op de mogelijke functies hierin.

Om versnippering te voorkomen is er – in overleg met de groep hondenbezitters tijdens de werkgroepbijeenkomsten – voor gekozen één hondenlosloopgebied van ruime omvang te realiseren. Hier mogen de honden loslopen. Het wordt aantrekkelijk gemaakt met wat reliëf, bomen en hier en daar een hondenspeelelement (boomstam en een buis), enkele banken bij de entrees en een niet opvallende groen ingepakte afscherming, zodat het terrein goed ingepast wordt in het park. Voor een aantal andere specifieke plekken van het park geldt een verbod, zoals de nutstuinen en delen van de natte natuur-zone. Voor het overige gebied geldt het gemeentelijk aanlijnbeleid.
Een bijzondere manier van natuur beleven is het blote voetenpad. De route waarlangs de speel-aanleidingen liggen, wordt dan aangevuld met allerlei soorten verhardingen en padbodems, waardoor een ontdek-route ontstaat.
De intentie is er dat dit met een groep initiatiefnemers ontwikkeld en beheerd gaat worden.
Met deze vormen van recreatie wordt de Elisabethlocatie een waardevolle aanvulling op de overige delen van Park Randenbroek.

Toelichting legendaeenheden

Per legendaeenheid van het inrichtingsplan zullen we hierna een nadere beschrijving geven van het ontwerp voor het betreffende onderdeel. Dit wordt ondersteund met schetsen en referentiefoto's van het voorgestane eindbeeld. Tevens hebben we de ideeënkaarten die gebruikt zijn tijdens de workshop van 18 juli 2013, toegevoegd waar dat van toepassing is.

Aantekeningen

Omdat het inrichting-en-beheerplan wat ons betreft bij voorkeur als werkboek gebruikt kan worden hebben we tevens ruimte voor aantekeningen opgenomen.

Plankaart Inrichting-en-Beheerplan Elisabethlocatie, zie bijlage voor kaart inclusief legenda

Laanbomen

De Heiligenbergerweg wordt begeleid door een laanbeplanting die oorspronkelijk bestond uit eiken. Ter plaatse van de Elisabethlocatie is deze laanbeplanting van eiken deels niet meer aanwezig. Vanaf de Ringweg Randenbroek tot net voorbij het ketelhuis is een nieuwe laanbeplanting aangebracht bestaande uit beuken.

Om een robuuste verbinding te maken tussen de verschillende boskernen wordt aan de westzijde van de sloot langs de Heiligenbergerweg één en soms meerdere rijen zomereik geplant. Omdat deze eiken de boomkroonverbinding moeten gaan vormen tussen de boskernen van Park Randenbroek en de Vosheuvel zal hier een grote maat laanbomen aangeplant worden.

Aantekeningen

Bomenrijen langs laantjes

Vanaf de Heiligenbergerweg biedt een aantal laantjes toegang tot het park. Deze laantjes worden veelal begeleid door aanwezige bomenrijen die we aanvullen daar waar 'gaten' ontstaan zijn. Aan weerszijden van deze laantjes wordt de onderbegroeiing van gras laag gehouden waardoor fraaie zichtlijnen ontstaan richting de Heiligenbergerbeek onder deze bomen door. Omwille van deze zichtlijnen zullen de bomen aangeplant worden als (opgekroonde) laanbomen.

Binnen het plan wordt een drietal laantjes gemaakt. De meest noordelijke laan wordt aan de zuidkant begeleid door een nieuw te planten bomenrij bestaande uit moseik (Quercus cerris). Ten zuiden van de nutstuinen wordt een laan begeleid door een aanwezige bomenrij, bestaande uit zomereik. Ter plaatse van de speelheuvel willen we deze rij aanvullen met moeraseik (Quercus palustris) die met hun felrode herfstkleur voor een fraaie aanvulling zorgen. De meest zuidelijke laan loopt langs de dierenweide. De bomenrij bestaat hier uit verschillende boomsoorten, waaronder zomereik, haagbeuk, esdoorn en berk. De gaten in deze bomenrij willen we inplanten met haagbeuk waarmee deze soort de hoofdsoort wordt in deze bomenrij.

Ideeënkaarten

Bomen in gras

Op de overgang van de natte natuur-zone naar de droge bos-zone ligt de weide-zone. Deze open zone met lange zichtlijnen wordt verrijkt met boomgroepen en solitaire bomen die zorgen voor een fraaie natuurlijke overgang naar de park- en broekbossen. De boomgroepen die aangeplant zullen worden, bestaan uit (opgekroonde) laanbomen omdat zichtlijnen onder deze bomen open dienen te blijven. De solitaire bomen daarentegen zouden juist niet allemaal opgekroond moeten worden. Boomsoorten die als boomgroep aangeplant worden, zijn: tamme kastanje (Castanea sativa), winterlinde (Tilia cordata) en fruitbomen. Boomsoorten die solitair worden aangeplant zijn; beuk (Carpinus betulus 'Purpurea'), walnoot (Juglans regia) en zoete kers (Prunus avium).

Aantekeningen

Nieuwe boomsoorten:

tamme kastanje

beuk

walnoot

zoete kers

Ideeënkaarten

Broekbos

De broekbosgebieden binnen het plan bestaan voor een deel uit ‘eilanden’ met bestaande bomen in diverse soorten. Voor een ‘echt’ broekbos liggen deze eilanden te hoog en staan er verschillende boomsoorten die niet thuis horen in een broekbos. De beplanting op de eilanden wordt gehandhaafd, maar het beheer zal er op gericht zijn om deze eilanden naar verloop van tijd om te vormen en de boomsoorten die niet thuishoren in een broekbos geleidelijk te vervangen door zwarte els, maar ook wilgen, essen en berken. Rondom deze eilanden wordt de grond afgegraven waarmee een goede uitgangssituatie gecreëerd wordt voor het ontwikkelen van een broekbos. Hier zal zwarte els aangeplant worden als zwaar bosplantsoen; 200-250 geveerde spil (200-250 is de hoogte in cm, geveerd houdt in dat aan de hoofdtak zijtakken aanwezig zijn, spil geeft aan dat het plantmateriaal een stamomtrek van minder dan 6 cm heeft).

Profiel broekbos met vlonderpad

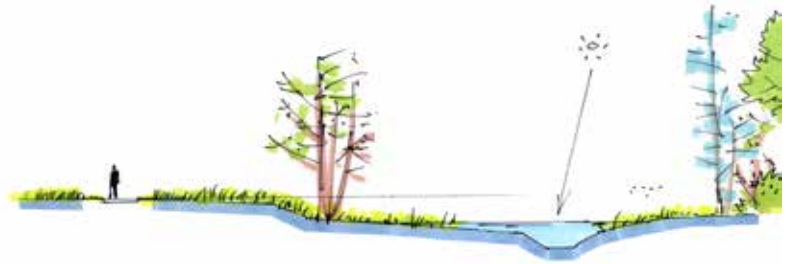

Profiel broekbos met poel

Ideeënkaarten

Parkbos

Binnen het plan wordt op twee locaties een nieuw parkbos aangeplant. Het eindbeeld voor dit bos is een eiken-haagbeukenbos met een half open boomlaag. Met name aan de zuid- en westzijde zal een zoomvegetatie worden aangeplant als overgang naar de weidezone. Binnen de bosgebieden zullen ook open plekken met kruidenvegetaties aanwezig zijn. Bestaande bomen worden in principe ingepast.

Om te zorgen dat deze nieuwe bosgebieden snel interessante wandel- en verblijfgebieden worden met een hoge natuurwaarde zal een deel van de aanplant plaats vinden overeenkomstig de integrale beplantingsmethode. Hierbij wordt gewerkt met zwaarder plantmateriaal dat direct op de definitieve plantafstanden wordt aangeplant. Alle zoomvegetaties zullen volgens deze plantmethode aangeplant worden. Voor de bomen stellen we voor delen aan te planten overeenkomstig deze methode maar ook delen aan te planten in kleinere maten waardoor meteen variatie ontstaat in de plantmaten overeenkomstig de natuurlijke successie. De rijke grond waarop de bossen worden aangeplant, wordt afgewerkt met een laag schrale zandgrond. De schrale grond wordt ingezaaid met een kruidenmengsel waarin zowel eenjarige als overblijvende kruiden zitten die thuis horen in de successiereeks naar eiken-haagbeukenbos.

Schematische weergave successiereeks

1. Grasland

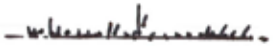

2. Ruig grasland

3. Ruig grasland met struiken

4. Ruig grasland met struiken en bomen

5. Struiken en bomen

6. Bos

7. Volwassen bos

8. Bos met open plekken

Ideeënkaarten

Referentiebeelden behorende bij de schematische weergave van de successiereeks

1. Grasland

4. Ruig grasland met struiken en bomen

7. Volwassen bos

2. Ruig grasland

5. Struiken en bomen

8. Bos met open plekken

3. Ruig grasland met struiken

6. Jong bos

Zoomvegetatie

Zoals reeds eerder beschreven zullen de zoomvegetaties aangeplant worden overeenkomstig de integrale beplantingsmethode. De zoomvegetaties zullen bestaan uit plantsoorten die thuishoren in een eiken-haagbeukenbos verrijkt met verschillende soorten heesters die eetbare vruchten dragen. Bij de aanplant zal er voor gezorgd worden dat de laatst genoemde soorten zoveel mogelijk langs de buitenzijde worden aangeplant, zodat ze bereikbaar zijn.

Plantsoorten zoomvegetaties: lijsterbes, gele kornoelje, hazelaar, vlier, framboos, zwarte en rode bessen.

Hagen

In het plan worden op een aantal plaatsen hagen aangeplant, met name om bepaalde gebieden af te bakenen. De meeste hagen staan in het 'nutsgebied' als afbakening van de nutstuinen en het parkeerveld. Het betreft hier hagen bestaande uit haagbeuk, die jaarlijks 2 keer geknipt worden tot een hoogte van ca. 80 cm. Langs de zuid- en oostzijde van het hondenlosloopgebied worden hagen geplant van meidoorn die iets breder en hoger mogen worden en een minder cultuurlijke uitstraling hebben.
De meidoornhagen zullen wel 1 keer per jaar geknipt worden om te zorgen dat je er overheen kunt blijven kijken.

Referentiebeeld zoomvegetatie

Referentiebeeld meidoornhaag

Ideeënkaarten

Greppel / Sloot

Langs de Heiligenbergerweg ligt een afwateringsgreppel die binnen het plan doorgetrokken wordt langs de Ringweg Randenbroek. In natte perioden staat er water in de greppel in droge periodes valt hij waarschijnlijk droog. Het profiel van de nieuw te graven greppel/sloot zal gelijk zijn aan de bestaande sloot, de oevers worden ingezaaid met een mengsel met daarin o.a. gele lis, kattenstaart, grote waterweegbree en zwanebloem.

Poel

In de natte natuur-zone worden twee poelen aangelegd. Deze poelen zijn zo gesitueerd dat ze het grootste deel van de dag in de zon liggen waardoor het water voldoende snel kan opwarmen. De dichtstbijzijnde bomen staan voldoende ver van de poelen om te voorkomen dat er veel bladafval in de poelen terecht komt. De poelen zullen uitgegraven worden met een flauw talud op de zonoever en een steil talud op de schaduwoever, het diepste deel van de poelen krijgt een waterdiepe van ca. 1,50 meter. Er zullen geen water- of oeverplanten aangeplant worden.

Profiel greppel/sloot

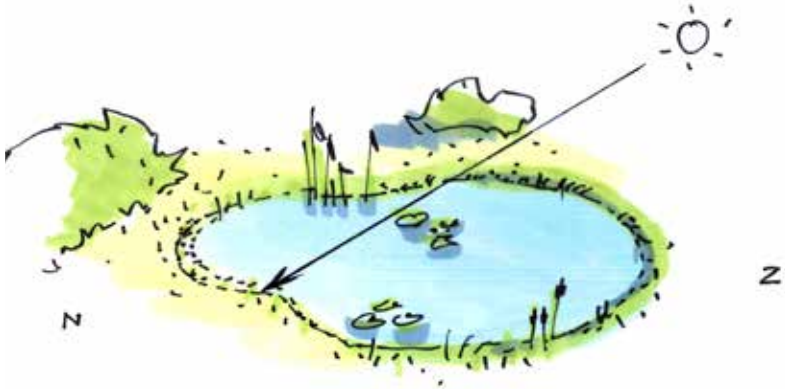

Impressie poel

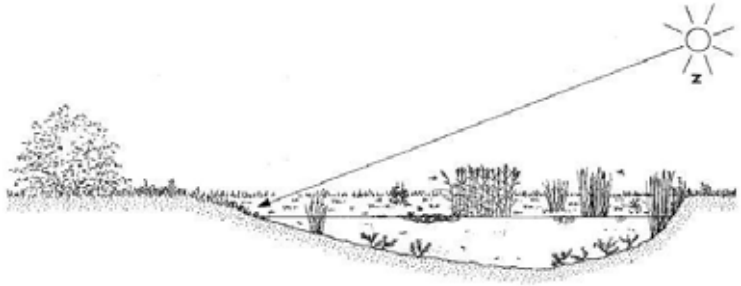

Profiel poel

Ideeënkaarten

Nat bloemrijk grasland

In de natte natuur-zone wordt de bovengrond ontgraven tot enkele decimeters boven het grondwaterpeil. Delen hiervan worden ingeplant als broekbos, de overige grond wordt ingezaaid tbv. de ontwikkeling van een nat bloemrijk grasland. Hierbij is het voor de soortenrijkdom van belang dat in het ontgraven gebied microreliëf wordt aangebracht. Het grasland zal 1 of 2 keer per jaar worden gemaaid. De overgang van het droog bloemrijk grasland naar het nat bloemrijk grasland wordt gevormd door een steilrand. Deze steilrand benadrukt de overgang van het weidegebied naar natte natuur-zone langs de beek.

Referentiebeeld nat bloemrijk grasland

Referentiebeeld droog bloemrijk grasland

Ideeënkaarten

Droog bloemrijk grasland

Het grootste deel van de weidezone zal ingericht en ingezaaid worden als droog bloemrijk grasland. Een ideale uitgangsituatie voor het ontwikkelen hiervan is een droge arme/schrale zandgrond. Wat voor grond er in welke hoeveelheden voorhanden is binnen dit plan is nog niet bekend. Dit hangt o.a. samen met de wijze waarop het terrein wordt opgeleverd na de sloop. Het inrichting en beheerplan zal er niet door wijzigen alleen is het wel zo dat hoe schraler de grond is hoe groter de soortenrijkdom. Ook voor het weidegebied geldt dat hier een natuurlijk reliëf aangebracht zal worden waarmee een overwegend licht hellend landschap ontstaat. Het grasland zal 1 of 2 keer per jaar worden gemaaid.

Extensief grasland

Verspreid in het plan komen stroken grasland (bermen) voor die niet onderhouden hoeven te worden als intensief gazon, Deze bermen moeten jaarrond wel voldoende kort gehouden worden om doorheen te kunnen lopen. Deze stroken zullen ingezaaid worden met een langzaamgroeiend grasmengsel en zullen jaarlijks 6 tot 8 keer gemaaid worden.

Speel- en ligweide / maaipad

De speel- en ligweide wordt ingezaaid met een grasmengsel voor recreatiegazon en zal onderhouden worden als intensief gazon. Hetzelfde geldt voor de bermen langs de paden en voor de maaipaden langs en door de bloemrijke graslanden. Het gewenste beeld voor deze gebieden is een kort gemaaide, vlakke en sluitende grasvegetatie.

Aantekeningen

Ligweide

Maaipad

Ideeënkaarten

Hondenlosloopgebied

Langs de Heiligenbergerweg is het hondenlosloopgebied gesitueerd. Binnen de Elisabethlocatie diende conform het raadsbesluit gezocht te worden naar 3 plekken waar honden vrij kunnen lopen. Maar uit het participatieproces kwam naar voren dat er beter één gebied van ruime omvang kan komen. Het wordt aantrekkelijk gemaakt met wat reliëf, bomen en hier en daar een hondenspeelelement, enkele banken bij de entrees en een niet opvallende groene afscherming, zodat het terrein goed ingepast wordt in het park.
Het gras zal intensief worden beheerd en de uitwerpselen zullen volgens de huidige regeling worden verwijderd. Daarbij zullen gebruikers aangespoord worden zelf zorg te dragen voor het deponeren van de uitwerpselen in de speciale afvalbak.

Dierenweide

In de zuidoosthoek van het plangebied wordt een dierenweide gerealiseerd voor kleinvee. Uitgangspunt is een open grasweide met een doorzicht vanaf de Heiligenbergerweg. Hier kan kleinvee worden beweid vanuit Stadsboerderij De Vosheuvel. Langs de wei wordt een lang pad aangelegd waarmee de dierenweide goed toegankelijk en zichtbaar is. Vanaf het fiets/voetpad aan de zuidkant van de weide wordt een toegang gemaakt voor voertuigen benodigd voor de dierverzorging en het groenbeheer.

referentiebeeld spelaanleidingen voor honden

referentiebeeld dierenweide

Ideeënkaarten

Nutstuinen

De tuinen rond het ketelhuis zijn gereserveerd voor de realisatie van de verschillende ideeën die hiervoor zijn geopperd. Het gaat om openbare tuinen in de vorm van bijvoorbeeld een buurtmoestuin, een pluktuin en/of een boomgaard. De tuinen zijn ook een prima plek voor een vlindertuin of een imkerij; de stadsnatuur wordt steeds belangrijker voor het leefgebied van de honingbij (en andere insecten). De op te richten beheerstichting zal in overleg met de gemeente initiatieven voor de invulling van de nutstuinen beoordelen en aansturen. De ruimte die hiervoor benodigd is kan flexibel worden ingevuld.

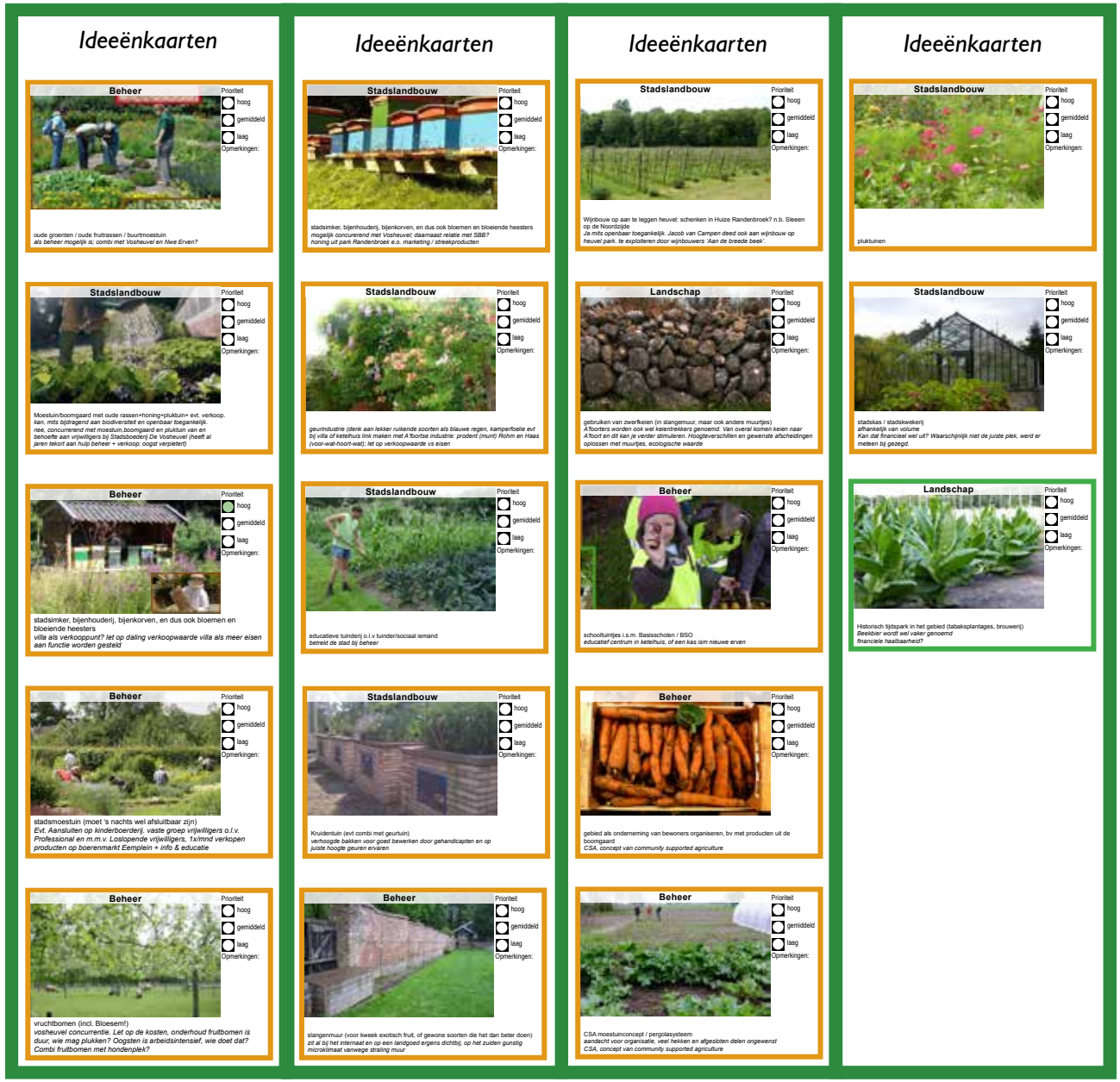

Ideeënkaarten

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
oude groenten / oude fruitrassen / buurtmoestuin
als beheer mogelijk is; combi met Vosheuvel en Nwe Erven?

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
Moestuin/boomgaard met oude rassen+honing+pluktuin+ evt. verkoop.
kan, mits bijdragend aan biodiversiteit en openbaar toegankelijk.
nee, concurrerend met moestuin,boomgaard en pluktuin van en behoefte aan vrijwilligers bij Stadsboerderij De Vosheuvel (heeft al jaren tekort aan hulp beheer + verkoop; oogst verpletert)

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
stadsimker, bijenhouderij, bijenkorven, en dus ook bloemen en bloeiende heesters
villa als verkooppunt? let op daling verkoopwaarde villa als meer eisen aan functie worden gesteld

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
stadsmoestuin (moet 's nachts wel afsluitbaar zijn)
Evt. Aansluiten op kinderboerderij, vaste groep vrijwilligers o.l.v. Professional en m.m.v. Loslopende vrijwilligers, 1x/mnd verkopen producten op boerenmarkt Eemplein + info & educatie

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
vruchtbomen (incl. Bloesem!)
vosheuvel concurrentie. Let op de kosten, onderhoud fruitbomen is duur, wie mag plukken? Oogsten is arbeidsintensief, wie doet dat? Combi fruitbomen met hondenplek?

Ideeënkaarten

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
stadsimker, bijenhouderij, bijenkorven, en dus ook bloemen en bloeiende heesters
mogelijk concurerend met Vosheuvel; daarnaast relatie met SBB?
honing uit park Randenbroek e.o. marketing / streekproducten

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
geurindustrie (denk aan lekker ruiknde soorten als blauwe regen, kamperfoelie evt bij villa of ketelhuis link maken met A'foortse industrie: prodent (munt) Rohm en Haas (voor-wal-hoort-wat); let op verkoopwaarde vs eisen

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
educatieve tuinderij o.l.v tuinder/sociaal iemand
betreft de stad bij beheer

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
Kruidentuin (evt combi met geurtuin)
verhoogde bakken voor goed bewerken door gehandicapten en op juiste hoogte geuren ervaren

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
slangenmuur (voor kweek exotisch fruit, of gewone soorten die het dan beter doen)
zit al bij het internaat en op een landgoed ergens dichtbij, op het zuiden gunstig microklimaat vanwege straling muur

Ideeënkaarten

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
Wijnbouw op aan te leggen heuvel: schenken in Huize Randenbroek? n.b. Sleeen op de Noordzijde
Ja mits openbaar toegankelijk. Jacob van Campen deed ook aan wijnbouw op heuvel park. te exploiteren door wijnbouwers 'Aan de breede beek'.

Landschap — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
gebruiken van zwerfkeien (in slangemuur, maar ook andere muurtjes)
A'foorters worden ook wel keientreikers genoemd. Van overal komen keien naar A'foort en dit kan je verder stimuleren. Hoogteverschillen en gewenste afscheidingen oplossen met muurtjes, ecologische waarde

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
schooltuintjes i.s.m. Basisscholen / BSO
educatief centrum in ketelhuis, of een kas ism nieuwe erven

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
gebied als onderneming van bewoners organiseren, bv met producten uit de boomgaard
CSA, concept van community supported agriculture

Beheer — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
CSA moestuinconcept / pergolasysteem
aandacht voor organisatie, veel hekken en afgesloten delen ongewenst
CSA, concept van community supported agriculture

Ideeënkaarten

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
pluktuinen

Stadslandbouw — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
stadskas / stadskwekerij
afhankelijk van volume
Kan dat financieel wel uit? Waarschijnlijk niet de juiste plek, werd er meteen bij gezegd.

Landschap — Prioriteit: hoog / gemiddeld / laag — Opmerkingen:
Historisch tijdspark in het gebied (tabaksplantages, brouwerij)
Beeldbier wordt wel vaker genoemd
financiele haalbaarheid?

Asfaltverharding

De hoofdroutes in het park zijn goed begaanbare asfaltpaden met een breedte van 2 meter, die aansluiten op de hoofdroutes van Park Randenbroek en de Vosheuvel met dezelfde kleur en afwerking. Met de realisatie van de Elisabethlocatie wordt het mogelijk aan beide oevers langs de beek een volledige wandeling te maken, van stad naar stadsrand en terug, waarmee het hele beekdal op de stedelijke schaal een unieke betekenis krijgt.

Referentiebeeld asfaltpad met reliëftoplaag

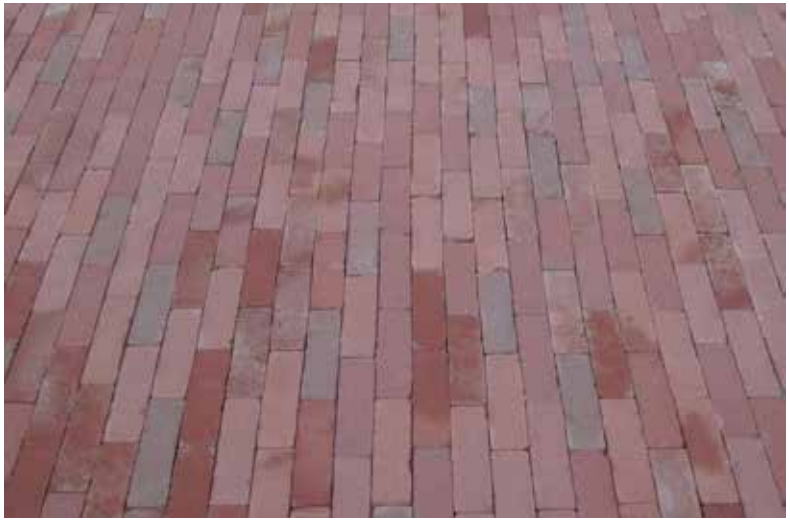

Referentiebeeld klinkerpad

Ideeënkaarten

Klinkerverharding

Het gebied rondom het ketelhuis wordt via een klinkerweg ontsloten vanaf de Heiligenbergerweg. Deze weg wordt uitgevoerd in dezelfde gebakken straatklinkers waarin ook de toegangsroutes worden uitgevoerd in overige delen van Park Randenbroek. Het straatwater van de klinkerweg zal via de berm oppervlakkig worden afgevoerd naar de bestaande greppel. Om te voorkomen dat het gras vanuit de bermen makkelijk doorgroeit in de voegen van de klinkers zal gewerkt worden met een brede rabatband als kantopsluiting.

Natuursteen verharding

Op het huidige terrein van het Elisabeth ziekenhuis ligt op verschillende plaatsen een natuursteen bestrating van zogenaamde kinderkoppen. Deze natuursteen keien willen we hergebruiken in de directe omgeving van het ketelhuis. Om de gebruiksvriendelijkheid te waarborgen voor minder validen worden in deze natuursteen bestrating banen gelegd met vlakke verhardingsplaten. Een detailontwerp voor deze bestrating kan worden gemaakt zodra er meer bekend is over de functie en gebruikers van het ketelhuis.

Grasverharding

Ten noorden van het ketelhuis wordt een parkeerveld aangelegd. De parkeerplaatsen zelf worden uitgevoerd in een grasverharding, type NCB grassteen. Het voordeel van de toepassing van deze stenen is dat de parkeerplaatsen een groene uitstraling krijgen en regenwater gewoon in de bodem kan infiltreren. Ook in de binnenbocht van de uitrit voor het ketelhuis zal deze grasverharding worden aangebracht waardoor ook een vrachtwagen indien nodig het terrein op en af kan komen.

Referentiebeeld natuursteen

Referentiebeeld NCB-grasstenen

Ideeënkaarten

Halfverharde paden

Naast de hoofdroute die in asfalt uitgevoerd wordt, zijn er ook diverse halfverharde paden die de verschillende onderdelen met elkaar verbinden. Deze paden zullen worden uitgevoerd in natuurlijke halfverharding. Van belang is dat de paden rond worden afgewerkt en de bermen iets lager liggen dan het pad waardoor het regenwater er af loopt en kan wegzakken in de bermen.

Vlonderpad

Op een aantal plaatsen worden vlonderpaden aangelegd door de natte natuur-zones. De vlonders worden uitgevoerd in hout en aan weerszijden voorzien van een rand overeenkomstig de hiernaast afgebeelde referentie.

Referentiebeeld natuurpad

Referentiebeeld vlonderpad

Ideeënkaarten

Zitmeubilair

Verspreid in het park zullen banken worden geplaatst. De banken krijgen een natuurlijke uitstraling. Mogelijk zullen ze gemaakt worden door een houtbewerker, wellicht van vrijkomend hout van te kappen bomen. Afhankelijk van het ontwerp van de banken zal bekeken worden of deze op een verharde ondergrond geplaatst worden of in het gras.

Fietsrekken

Ten zuiden van het ketelhuis is bij de nutstuinen ruimte gereserveerd ten behoeve van de stalling van fietsen. Er wordt in eerste instantie een achttal kastanjehouten fietsleunhekken geplaatst waar fietsen tegen geplaatst kunnen worden. Indien in de toekomst blijkt dat er behoefte is aan meer hekken kunnen deze eenvoudig bijgeplaatst worden.

Referentiebeeld fietsenrek

Ideeënkaarten

Verlichting

In het park zullen de paden niet verlicht worden. De aanname vanuit de participatie is dat verlichting juist zorgt voor schijnveiligheid. Alleen in de directe omgeving van het ketelhuis zal verlichting aangebracht worden ten behoeve van de toegangsweg en het parkeerveld. De voorlopige plaatsing van de lichtmasten is opgenomen in het ontwerp. Een definitief lichtplan met berekening dient t.z.t. opgesteld te worden.
De uitgangspunten hierbij zijn:

- Zo min mogelijk verstoren van de natuur;
- Niet meer verlichten dan noodzakelijk voor een sociaal veilige omgeving;
- Onderzoeken mogelijkheid en wenselijkheid dimbare verlichting;
- Zo min mogelijk lichtverstrooiing;
- Energiezuinige lichtbron toepassen.

Aantekeningen

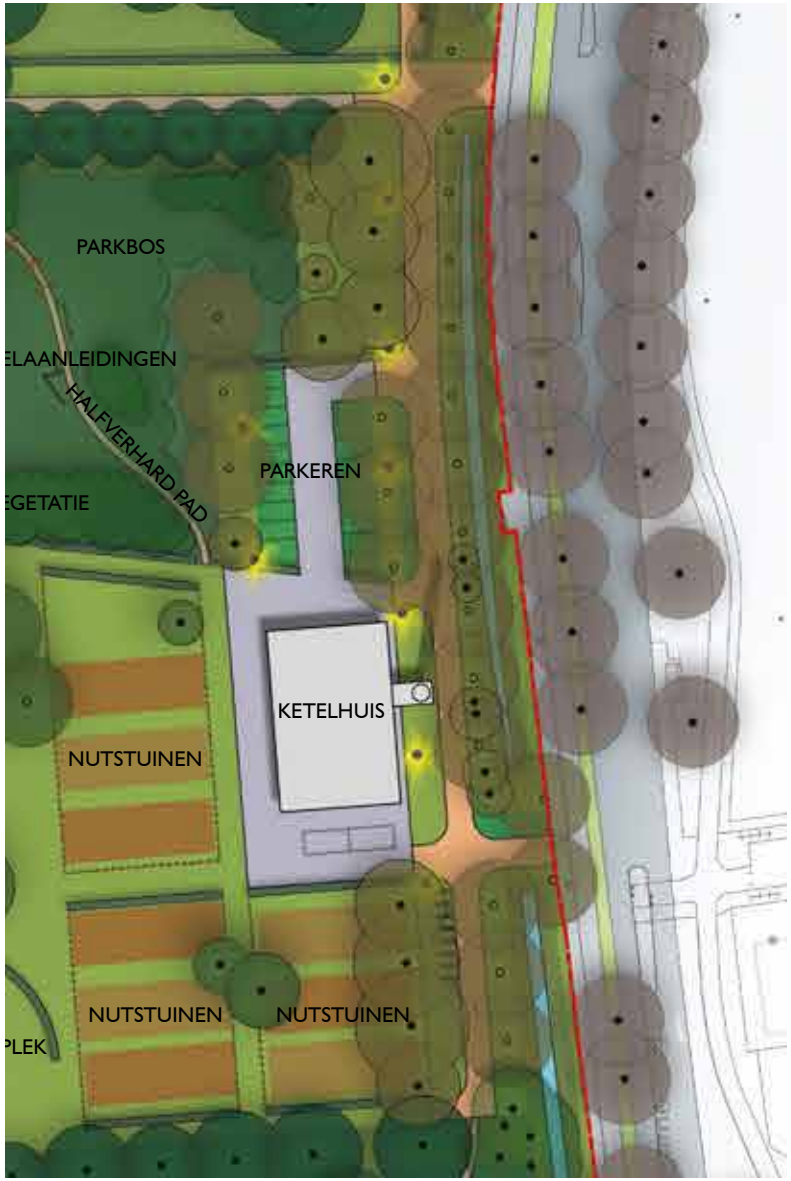

Ideeënkaarten

Afrasteringen en omheiningen

Frans rasterhekwerk

Landbouwhek

Binnen het plan worden diverse soorten afrasteringen aangebracht. Rondom de dierenweide zal een afrastering worden geplaatst bestaande uit geschilde kastanjehouten palen met schapengaas, dit overeenkomstig de dierenweiden elders in park Randenbroek. Aan de zuidzijde zal een landbouwhek worden aangebracht overeenkomstig de afgebeelde referentie.

De nutstuinen zullen bij aanvang worden omheind met zogenaamd Frans rasterhekwerk gemaakt van kastanjehout. Hierin zullen Franse rondhout poorten worden opgenomen als loopoorten.

Tenslotte wordt er langs de noord- en westgrens van het hondenlosloopgebied een omheining gemaakt in de vorm van een vlechtheg. Het uitgangspunt is om deze vlechtheg bestaande uit levend plantmateriaal met vrijwilligers te realiseren. Hiernaast een beschrijving van de voorgestane werkwijze. De plantsoorten van de te planten struiken in de heg zijn: gele kornoelje (Cornus mas), sleedoorn (Prunus spinosa) en es (Fraxinus excelsior)

Vlechtheg met rijshout maken

Een iets andere methode om een vlechtheg te maken is uit te gaan van het direct plaatsen van palen en het daartussen vervlechten van wilgen rijshout.

Sla de palen op een onderlinge afstand van één meter in de grond. De hoogte van de palen is afhankelijk van de hoogte die u de heg uiteindelijk wilt geven. Vlecht het rijshout kruiselings tussen de palen. Dat wil zeggen: een wilgenscheut vóór een paal langs en de volgende daarachter (om en om vlechten). Nadat twee of meer 'matten' met rijshout zijn gemaakt, worden struiken tussen de palen geplant, zo dicht mogelijk tegen het rijshout aan. Vervolgens na circa drie jaar de struiken buigen of leggen door middel van inzagen. Op den duur ontstaat een vrijwel ondoordringbare, levende afscheiding en een buitengewoon ideale biotoop voor talloze vogels en insecten.

Ideeënkaarten

Speelheuvel

Als verwijzing naar de landduinen die als geomorfologische relicten voorkomen langs de beek (Heiligenberg, Vosheuvel), wordt centraal in het plan een speelheuvel gerealiseerd waarin alle grond verwerkt kan worden uit de afgravingen voor de natte zone. Op de flauwe zuidhelling van de heuvel komen droogteminnende weidesoorten tot ontwikkeling en op de steilere noordhelling is het met sneeuw een prima helling om vanaf te sleeën.

Vertelplek

In de voet van de heuvel worden aan de zijde van de nutstuinen een paar zitranden uitgespaard, die dienst kunnen doen als ontmoetingsplek en vertelplek. Tevens kunnen hier kleinschalige onversterkte en onverlichte educatieve- en voorlichtingsvoorstellingen gehouden worden. Tegenover de vertelplek wordt een haag aangeplant als decor waarachter de 'acteurs' zich verscholen kunnen ophouden in afwachting van hun voordracht.

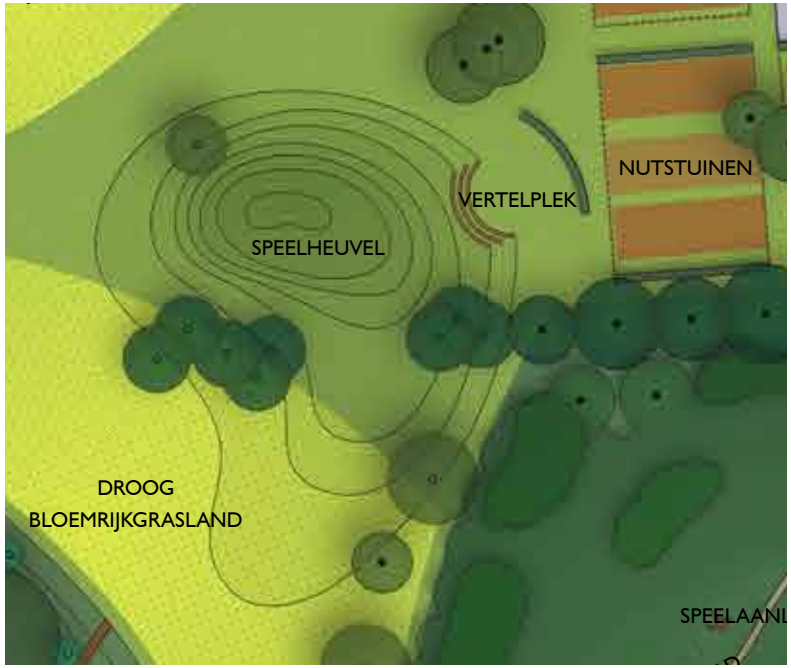

Ideeënkaarten

Oriëntatietafel

Het (voormalige) voorplein van het ziekenhuis ligt aan het nieuwe hoofdpad op de scheiding van het droge bos en de natte natuur. Een mooie plek voor een educatief informatie-tableau, dat bijvoorbeeld wat laat zien over de landschappelijke structuur van de beken in Amersfoort, de ontstaansgeschiedenis van het landschap, de cultuurhistorie, en wat je in de natuur en het landschap kan zien en beleven. Bij het informatie-tableau wordt een zitrand/bank aangebracht.

Aantekeningen

Ideeënkaarten

Speel-aanleidingen

Verspreid door het park worden verschillende speel-aanleidingen aangebracht. De speel-aanleidingen volgend, kunnen bezoekers een route door het park volgen die door alle drie de natuurzones loopt. Deze route zou uitgebreid kunnen worden in de vorm van bijvoorbeeld een blote voetenpad indien zich initiatiefnemers aanmelden die garant staan voor het duurzaam beheren van een dergelijke route. Ook kan aan dit pad voorlichting over bijvoorbeeld bomen worden gekoppeld.

Uitkijktoren

Het bestaande broekbosje in de zuidwesthoek van de Elisabethlocatie mag ook gebruikt worden voor spel en natuurbeleving, met het doel om andere bosjes te ontlasten en rustig te houden. Er loopt hier een knuppelpad doorheen dat onderdeel uitmaakt van de eerder genoemde route met speel-aanleidingen en er staat enigszins verscholen tussen de bomen een uitkijktoren van ca. 7 meter hoog, zodat deze het uiterlijk heeft van een natuurobservatiepost. De toren zal moeten voldoen aan de veiligheidseisen die gelden voor speelvoorzieningen, hier is in het ontwerp rekening mee gehouden. Vanuit de toren zijn zichtlijnen richting de beek en het ketelhuis in het ontwerp vrijgehouden.

Impressie uitkijktoren

Ideeënkaarten

Faunavoorzieningen

Met het voorliggende plan wordt de functie van het gebied als ecologische verbindingszone voor zowel land- als waternatuur fors versterkt. Voor specifieke doelsoorten kunnen aanvullende voorzieningen worden aangebracht die een extra bijdrage kunnen leveren.

Dwergvleermuis
In delen van de bestaande ziekenhuisbebouwing overwintert vrijwel zeker een populatie dwergvleermuizen. Momenteel wordt onderzocht op welke wijze er een alternatieve overwinteringsplek geboden kan worden. Mogelijk moet in het plan hiervoor een gebouwde voorziening gerealiseerd worden.

IJsvogel
In het plan 'Park Randenbroek e.o.' worden vlak naast de Elisabethlocatie een aantal ijsvogelmuren gerealiseerd. In de natte natuur-zone willen we een tweetal treurwilgen 'omtrekken' die moeten wijken voor de aanleg van de natte natuur. Omdat de bomen ca. 1 meter uit de oever staan, vormen de wortelkluiten een ideale ijsvogelwand.

Ringslang
De natte natuur-zone met poelen langs de beek vormt een ideale biotoop voor amfibieën en ringslangen. Door het aanleggen van broeihopen kunnen eiafzetplekken gecreëerd worden. Het aanbrengen en monitoren van deze broeihopen op verscholen plekken in de natte natuur-zone kan via de beheerstichting geïnitieerd en aangestuurd worden.

Ijsvogelwand

Vleermuistoren

Broeihoop

Ideeënkaarten

Ketelhuis

Seizoensactiviteiten

Indien er een kleine gemeenschapsruimte komt, dan zijn allerlei activiteiten op initiatief van wisselende partijen mogelijk in de ruimte er omheen; in de parkaanleg rekening houden met het ‘wisselende programma’.

Beelden, Kunst

Afhankelijk van de animo van plaatselijke kunstenaars kan nabij het ketelhuis een buitenexpositie gehouden worden. In het park wordt geen kunst geplaatst.

Aantekeningen

Beheerplan

Beheerorganisatie 'Beheerstichting Elisabeth Groen'

Voor het beheren en inrichten van het gebied wordt een beheerstichting opgericht. Deze stichting wordt ondersteund door een Open Tafel Netwerk van belanghebbenden in en om het gebied, inclusief de gemeente, die enkele keren per jaar bij elkaar komt. Denk daarbij aan bewoners, Stichting Heiligenbergerbeekdal, Bomenstichting, gemeente, Wijkbeheer, Scholen, Scouting, Stadsboerderij De Vosheuvel, Stichting 033Groen, eigenaren/pachters Villa en Ketelhuis, Natuurorganisaties zoals IVN en Het Utrechts Landschap én de beheerstichting.

De gemeente is de formele opdrachtgever voor de inrichting en het beheer en doet de aanbesteding voor inrichting en beheer. Aan alle aanbestedingsregels wordt voldaan. De gemeente kan haar aanbestedingsplicht niet in de stichting onderbrengen. De stichting doet mee in de voorbereiding van de aanbesteding (bv. kwaliteitscriteria opstellen) en aan de beoordeling van de aanbiedingen. Door de gemeente wordt het beheer en inrichting aan de stad overgedragen. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen Gemeente en de stichting gesloten, waarin dit soort zaken zijn geregeld. De Gemeente blijft verantwoordelijk voor het behalen van de afgesproken publieke c.q. politieke doelen en het bewaken van de afgesproken kaders .
Deze beheerstichting doet de directievoering voor inrichting en beheer, verbindt gebruikersgroepen, werft vrijwilligers en subsidies, wakkert initiatieven aan, etc. De stichting wordt ondersteund door een betaalde kracht op basis van plm. 8-12 uur per week, waarbij het budget hiervoor wordt overgeheveld door Stedelijk Beheer (=overdracht van taken).
Zaken als VTA (Visual Tree Assessment, voor beoordeling veiligheid van de bomen) gaan gewoon door onder verantwoordelijkheid en op kosten van de gemeente. De benodigde maatregelen moet de stichting uitvoeren.

Schema 1 Het Netwerk

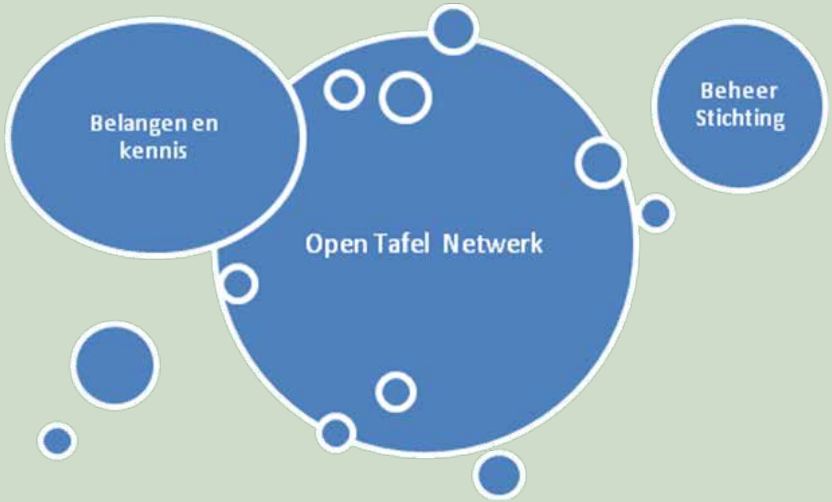

Kennis kan ingebracht worden via direct belanghebbenden, zoals Stichting Heiligenbergerbeekdal, Werkgroep Groen Randenbroek, Stadsboerderij De Vosheuvel maar ook via bijvoorbeeld Utrechts Landschap, IVN, 033Groen e.d. Niet iedereen hoeft altijd aan tafel te zitten, vandaar de term Open Tafel Netwerk . E.e.a. nog nader uit te werken.

Schema 2 De Beheerstichting

Doelen van de Stichting

- Maximale invloed op het inrichten, beheren, onderhouden en in stand houden van de locatie, op basis van het inrichting- en- beheerplan, van de diverse bij het gebied betrokken belangenorganisaties, gebruikers, wijkverenigingen en bewoners;
- Mede zorgdragen voor het behalen en waarborgen van de gemeentelijk besloten doelen en kaders (Beleidsvisie Groenblauw Structuur, ecologische verbindingszone, droogbosstructuur, parkboskarakter met monumentale boomgroepen);
- Voorkomen dat uitvoerende partijen te weinig rekening houden met de bepaalde kaders, in het bijzonder de natuurdoelen en met de wensen bij aanleg en beheer, o.a. ontwikkelend beheren;
- Het (ver)binden van de gebruikersgroepen: groepen met een bepaald belang in het gebied een mogelijkheid geven met hun wensen ergens terecht te kunnen en helpen hun belang te verwezenlijken, voor zover dit belang aansluit bij de besloten doelen en past binnen kaders voor het gebied;
- Continuïteit waarborgen, mede door het binden van gebruikersgroepen;
- Het organiseren van het Open Tafel Netwerk van belanghebbenden en kennis in en om het gebied;
- Het werven, binden en aansturen van vrijwilligers en stagiaires/groene scholen e.d.;
- Het werven van financiering en sponsoring, ook in natura;
- Initiatieven aanwakkeren voor het deel dat bestemd is voor nutstuineninitiatieven, en bijvoorbeeld duurzaamheidsprojecten zoals zonnepalen op het dak van het ketelhuis e.d.;
- Zo groot mogelijk draagvlak bereiken en vasthouden;
- Het beheer moet in ieder geval voor de komende 10 jaar worden gewaarborgd.

Uitvoering

Binnen de werkgroep Beheer, die is ingesteld door de Kerngroep Samenwerking Elisabeth Groen, hebben zich inmiddels enkele personen gemeld die bereid zijn om een stichtingsbestuur ad interim te vormen met als taak de stichting op te richten en bestuursleden, de parkcoördinator en vrijwilligers te werven. Hiermee is een eerste basis gelegd en kan er verder gewerkt worden in 2014 om de stichting verder gestalte te geven. De Werkgroep Beheer zal daarin het komende jaar nog ondersteuning geven, waarbij ook een adviseur van Stedelijk Beheer zal zijn betrokken. Er is inmiddels een profielschets opgesteld voor bestuursleden en parkcoördinator. Het beoogde stichtingsbestuur a.i. zal dit verder uitwerken. Ook het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente wordt uitgewerkt, hierin zullen ook de evaluatiemomenten in worden opgenomen. De afspraken over beheer en inrichting met initiatiefnemers voor de invulling van de locatie voor nutstuinen en voorzieningen legt de Stichting vast in het Inrichting- en -beheerplan.

De Stichting stelt zich tot doel om het eigen karakter van de locatie tot wasdom brengen. De Stichting wil bestaande, maar ook nieuwe gebruikersgroepen betrekken bij de verdere inrichting, ontwikkeling en beheer van het terrein. De vele potentiële gebruikersgroepen biedt de Stichting een uitstekend vertrekpunt om gebruikers aan het gebied te binden met het oog op participatie in het beheer van het terrein. De Stichting zet zich in voor een goede afstemming tussen de verschillende gebruikersgroepen en de gemeente over de verschillende beheertaken.

Over de rechtspositie, verantwoordelijkheden, aansprakelijkheid en risico's voor het bestuur van de stichting en de bestuurders persoonlijk kan nog het volgende worden gezegd. De gemeente blijft eigenaar van het gebied en is daarmee ook aansprakelijk, wel is de beheersstichting gehouden om uitwerking te geven aan een goede uitvoering van de inrichting en beheer. Het is wenselijk om een Bedrijfsaansprakelijkheid en een Bestuurdersaansprakelijkheid verzekering af te sluiten. Hierdoor zijn bestuursleden niet persoonlijk aansprakelijk. In relatie tot het onderwerp bomen is het de vraag, of er schuldaansprakelijkheid is. Omdat het gaat om bomen van de gemeente, zal – ook al is de directievoering en/of de uitvoering van beheerwerkzaamheden door de gemeente bij derden neergelegd – door degenen die schade lijden,

worden gekozen voor het aansprakelijk stellen van de gemeente. Indien aansprakelijkheid moet worden aangenomen, valt die schade vrijwel altijd binnen het hoge eigen risico van de gemeente en is het aan de gemeente om op haar beurt die schade te verhalen op verantwoordelijke derden. Praktijk is dat niet gebeurt bij overeenkomsten met burgers of non-profitorganisaties, maar wel bij aannemers. De gemeente zal, ook indien schade ontstaat omdat de stichting een steek heeft laten vallen en niets heeft gedaan met bevindingen uit de VTA-controles, die schade zelf zal afwikkelen en daaraan geen vervolg geven. In het geval de stichting zelf door een burger aansprakelijk zou worden gesteld, wordt de aansprakelijkheid gedekt door de door de stichting af te sluiten bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering.

Toelichting Beheergroepen

Het inrichting-en-beheerplan vormt een twee-eenheid. Het beheerplan wordt opgesteld voor de periode van 10 jaar en moet ervoor zorgen dat het park een goede start maakt, de natuurdoelen worden gerealiseerd en de groene initiatieven worden gestuurd.
Voor het reguliere groenbeheer wordt aangesloten bij de systematiek van de gemeente van de staalkaarten per beheertype. Deze staalkaarten geven voor ieder beheertype aan wat het streefbeeld is, welke beheermaatregelen waar en wanneer moeten worden genomen om daar te komen (ontwikkelingsbeheer) en welke beheermaatregelen moeten worden genomen om daar te blijven (onderhoudsbeheer).
Het ontwikkelingsbeheer geeft het beheer aan voor de eerste periode na aanleg, waarin sprake is van extra beheer (bijv. water geven, inboet) maar ook het bijsturen in ecologische ontwikkelingen.
Er wordt in het beheerplan extra inzet meegenomen voor realisatie van groene initiatieven zoals aangegeven op de inrichtingsschets. Dit wordt afgestemd op het doel om initiatieven te honoreren die zelf voor de exploitatie en het beheer zullen zorgen.
Daarnaast is het dagelijks onderhoud, opruim- en reparatiewerkzaamheden (parkmeubilair) onderdeel van het beheerplan. Bijzondere elementen die extra aandacht vragen zullen een aparte beschrijving krijgen.

Plankaart Inrichting-en-Beheerplan Elisabethlocatie, zie bijlage voor kaart inclusief legenda

Overzicht beheergroepen

Hoofdbeheergroepen	Beheergroep
Bomen	Bomen in gras Bomen in heesters/bosplantsoen Fruitboom in gras
Houtige beplanting	Singel
Bos	Parkbos/Cultuurlijkbos Broekbos
Gras intensief	Gazon Maaipad Hondenlosloopgebied
Gras extensief	Droog kruidenrijk grasland Nat kruidenrijk grasland Ruig gras Begrazen
Hagen	Blokhaag Vlechthaag
Water	Greppel niet watervoerend Poel
Afvalbakken	Afvalbak Hondenpoepbak
Banken	Zitbank
Hekwerken	Hekwerk Sluisjes
Informatieborden	Informatiebord Hondenverbodspaal
Verharding	Open verharding Gesloten verharding Halfverharding Grasverharding
Faunavoorzieningen	Broeihoop
Watervoorzieningen	Vlonders
Speelvoorzieningen	Spelaanleiding Speeltoestel
Ondergronden	Zand

Beheergroep Bomen in gras

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

1.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BOMEN

CATEGORIE: BOMEN IN GRAS

Eindbeeld

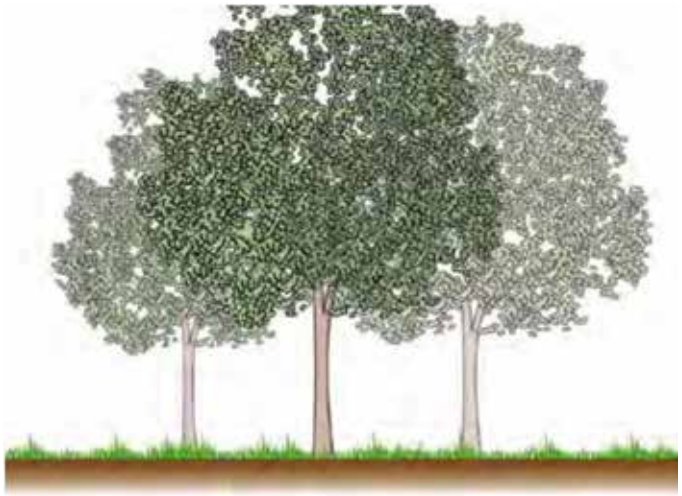

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Bomen in gras bestaan uit bomen, die vrijuit kunnen groeien of bomen die langs een straat of pad staan en die opgekroond dienen te worden. Voor jonge bomen en bomen in de groei zijn de maatregelen gericht op een zo goed mogelijke begeleiding van de boom naar de volwassenheid. De begeleidingssnoei is van toepassing tot het eindbeeld is bereikt, waarbij de boom tot gewenste hoogte is opgekroond. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor het opkronen van straatbomen:

• Langs wandel- en fietspaden minimaal 3,5 meter tot 4,5 meter in het eindbeeld,

• Langs rijwegen minimaal 4,5 meter tot 6-8 meter in het eindbeeld.

Volwassen bomen worden onderhouden om vitaal en veilig te blijven. Onder de bomen is een vegetatie van grassen en kruiden, dat periodiek wordt gemaaid.

Gidssoorten

Broedvogels, steenuil, bosuil, buizerd, roek, vleermuizen en eekhoorn

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

1.01 10-12-2013

BEHEER BOMEN IN GRAS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van bomen in gras te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
• De jonge bomen worden 1x in de 3 jaar gesnoeid; begeleidingssnoei, opkronen en verwijderen van stamschot (jaarlijks). Tijdens de snoeironde worden de jonge bomen gecontroleerd op veiligheid en vitaliteit (VTA).
• De volwassen bomen worden 1x in de 5 jaar gesnoeid; dood hout verwijderen en verwijderen van stamschot (jaarlijks). Deze worden 1x in de 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en vitaliteit (VTA).
• De onder de bomen aanwezige grasvegetatie wordt minimaal een keer per jaar gemaaid tot 10 cm afstand van de boom om schade te voorkomen. Dit gebeurt voor de winter zodat er in de winter en het vroege voorjaar een korte vegetatie is onder de bomen.
• De bomen kunnen vrij groeien. Dit betekent dat de aangrenzende houtige gewassen voldoende zijn teruggesnoeid.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Plantgat maken												
Boom plaatsen												
Bomengrond aanbrengen												
Beluchting/waterdrain aanbrengen												
Boompalen en boombanden aanbrengen												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Bomen vrij snoeien van beplanting												
Vervangen zieke en/of dode bomen												
Water geven eerste 3 jaar na aanplant												
Verwijderen boompaal/boomband na 3 jaar												
Instandhoudingsbeheer												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Bomen vrij snoeien van beplanting												
Vervangen zieke en/of dode bomen												

Algemene voorwaarden beheer

Het boombeheer moet voldoen aan de Kwaliteitseisen Boombeheer Beheerrichtlijnen versie 2007.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 10 mm.
Er mogen geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stamvoet plaatsvinden, dus ook niet bijmaaien.
Het plantgat is minimaal 3x3x1 m, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd, bomengrond, beluchtings- en waterdrain of gietrand van 30 cm, Ø 1 meter om boom, 2 boompalen van niet verduurzaamd en niet geïmpregneerd hout en boombanden aanbrengen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen die een gevaar op kunnen leveren voor bezoekers moeten voldoen aan de zorgplicht (boomlengte vanuit de paden en wegen).
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Bomen in heesters/bosplantsoen

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

1.03 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BOMEN

CATEGORIE: BOMEN IN HEESTERS/BOSPLANTSOEN

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Bomen in heesters/bosplantsoen bestaan uit bomen, die vrijuit kunnen groeien of bomen die langs een straat of pad staan en die opgekroond dienen te worden. Voor jonge bomen en bomen in de groei zijn de maatregelen gericht op een zo goed mogelijke begeleiding van de boom naar de volwassenheid. De begeleidingssnoei is van toepassing tot het eindbeeld is bereikt, waarbij de boom tot gewenste hoogte is opgekroond. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor het opkronen van straatbomen:

• Langs wandel- en fietspaden minimaal 3,5 meter tot 4,5 meter in het eindbeeld,

• Langs rijwegen minimaal 4,5 meter tot 6-8 meter in het eindbeeld.

Volwassen bomen worden onderhouden om vitaal en veilig te blijven. De bomen kunnen vrijuit groeien. Onder de bomen staan heesters of bosplantsoen.

Gidssoorten

Broedvogels, bosuil, steenuil, ransuil, kerkuil, buizerd, sperwer, boomvalk, havik, roek en vleermuizen

Begeleidende soorten

Bij bomen in bosplantsoen: Koningsvaren, daslook,
gewone vogelmelk, boommarter, das en eekhoorn

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

1.03 10-12-2013

BEHEER BOMEN IN HEESTERS/BOSPLANTSOEN

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van bomen in heesters/bosplantsoen te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De jonge bomen worden 1x in de 3 jaar gesnoeid; begeleidingssnoei, opkronen en verwijderen van stamschot (jaarlijks). Tijdens de snoeironde worden de jonge bomen gecontroleerd op veiligheid en vitaliteit (VTA).
- De volwassen bomen worden 1x in de 5 jaar gesnoeid; dood hout verwijderen en verwijderen van stamschot (jaarlijks). Deze worden 1x in de 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en vitaliteit (VTA).
- De bomen kunnen vrij groeien. Dit betekent dat de aangrenzende houtige gewassen voldoende zijn teruggesnoeid.
- De onder de bomen aanwezige beplanting wordt onderhouden conform de betreffende categorie (beheergroep).

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Plantgat maken												
Boom plaatsen												
Bomengrond aanbrengen												
Beluchting/waterdrain aanbrengen												
Boompalen en boombanden aanbrengen												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Bomen vrij snoeien van beplanting												
Vervangen zieke en/of dode bomen												
Water geven eerste 3 jaar na aanplant												
Verwijderen boompaal/boomband na 3 jaar												
Instandhoudingsbeheer												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Bomen vrij snoeien van beplanting												
Vervangen zieke en/of dode bomen												

Algemene voorwaarden beheer

Het boombeheer moet voldoen aan de Kwaliteitseisen Boombeheer Beheerrichtlijnen versie 2007.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Het plantgat is minimaal 3x3x1 m, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd, bomengrond, beluchtings- en waterdrain of gietrand van 30 cm, Ø 1 meter om boom, 2 boompalen van niet verduurzaamd en niet geïmpregneerd hout en boombanden aanbrengen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen die een gevaar op kunnen leveren voor bezoekers moeten voldoen aan de zorgplicht (boomlengte vanuit de paden en wegen).
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Fruitboom in gras

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

1.04 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BOMEN

CATEGORIE: FRUITBOOM IN GRAS

Eindbeeld

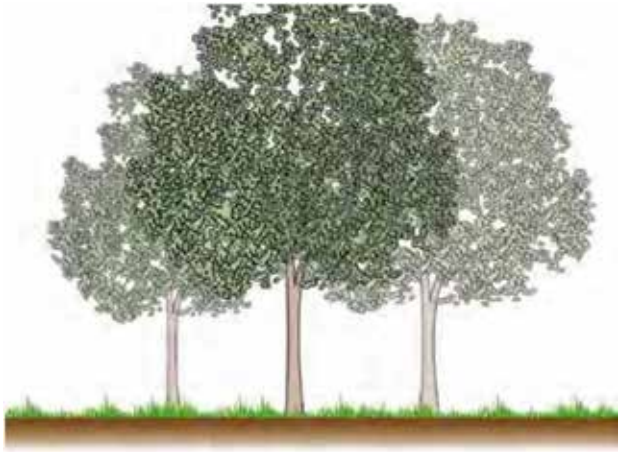

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Fruitbomen zijn bomen met eetbare vruchten. Kenmerkend is dat het beheer gericht is op de vruchtdracht. In het voorjaar hebben de fruitbomen een hoge sierwaarde door de bloesem. De fruitbomen kunnen vrijuit groeien en worden niet belemmerd door aangrenzende groenelementen. Onder de fruitbomen is een vegetatie van grassen en kruiden, dat periodiek wordt gemaaid. De fruitbomen bestaan uit diverse soorten. De bomen worden onderhouden om vitaal te blijven.

Gidssoorten

Vogels

Begeleidende soorten

Insecten

Overzichtskaart

Arcering geeft locaties aan waar mogelijk fruitbomen geplant worden

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

1.04 10-12-2013

BEHEER FRUITBOOM IN GRAS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van fruitbomen in gras te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

• De fruitbomen worden elk jaar gesnoeid. Hierbij wordt zodanig gesnoeid, dat de boom het volgende jaar zo veel mogelijk vruchten draagt. Tijdens de snoeironde worden de bomen gecontroleerd op veiligheid en vitaliteit (VTA).

• De onder de fruitbomen aanwezige grasvegetatie wordt minimaal een keer per jaar gemaaid tot 10 cm afstand van de boom om schade te voorkomen. Dit gebeurt voor de winter zodat er in de winter en het vroege voorjaar een korte vegetatie is onder de fruitbomen.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Plantgat maken												
Boom plaatsen												
Bomengrond aanbrengen												
Beluchting/waterdrain aanbrengen												
Boompalen en boombanden aanbrengen												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Vervangen zieke en/of dode fruitbomen												
Water geven eerste 3 jaar na aanplant												
Verwijderen boompaal/boomband na 3 jaar												
Bemesten in 3e jaar na aanplant												
Instandhoudingsbeheer												
Snoeien en afvoeren takken												
Snoeien stamschot en afvoeren takken												
Vervangen zieke en/of dode fruitbomen												

Algemene voorwaarden beheer

Het boombeheer moet voldoen aan de Kwaliteitseisen Boombeheer Beheerrichtlijnen versie 2007. Snoeien op ca. 10 cm vanaf de stam met droog weer en zonder strenge vorst.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 10 mm.

Er mogen geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stamvoet plaatsvinden.

Het plantgat is minimaal 3x3x1 m, het plantmateriaal (hoogstam) is NAK-B gekeurd , bomengrond, beluchtings- en waterdrain of gietrand van 30 cm, Ø 1 meter om boom, 2 boompalen van niet verduurzaamd en niet geïmpregneerd hout en boombanden aanbrengen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen die een gevaar op kunnen leveren voor bezoekers moeten voldoen aan de zorgplicht (boomlengte vanuit de paden en wegen).

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.

Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Singel

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
3.04	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: HOUTIGE BEPLANTING (BOSPLANTSOEN)	
CATEGORIE: SINGEL	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een singel bestaat uit vooral struiken met daarin verspreid staand enkele bomen. Het heeft een gesloten opgaande begroeiing met een gesloten struiklaag en een half open boomlaag. De struiken en de bomen bestaan uitsluitend uit inheemse soorten als meidoorn, sleedoorn, Spaanse aak, hazelaar, zomereik, gewone es en els. Op sommige plaatsen staan eetbare vruchtenstruiken langs de buitenrand. De singel kan zowel een zelfstandig lijnvormig element vormen als onderdeel uitmaken van een bosrand. De singel vormt in de zomer een ondoorzichtige strook van beplanting. In de winter is deze door bladverliezende soorten semitransparant. Waar de ruimte het toelaat kan een zoomvegetatie een ecologische meerwaarde zijn voor de singel. Hierbij kunnen de groenelementen ‘kruidenrijk hooiland’ en ‘zoom’ als zoomvegetatie worden gebruikt. De singel vormt hierbij de mantel. De singel heeft een minimale breedte van 6 meter. In de singel kunnen bomen en struiken uitgroeien tot hun volwaardige habitus.

Gidssoorten

Sperwer en groot dikkopje

Begeleidende soorten

Nachtegaal, spotvogel, bont zandoogje, gehakkelde aurelia, landkaartje, boomblauwtje en eikenpage

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

3.04 10-12-2013

BEHEER SINGEL

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van singel te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
• Het beheer is er op gericht om met minimaal ingrijpen een stabiele beplanting met een gevarieerde structuur te krijgen. De bomen en struiken kunnen uitgroeien tot hun volwaardige ouderdom of omvang.
• Waar ingrijpen nodig is om het eindbeeld te bereiken, wordt niet meer verwijderd dan 30% van de opstand. Het gaat hierbij vooral om de kroonbezetting van de boomvormers. De kroonbezetting van de boomvormers mag niet meer zijn dan 50%.
• Omgevallen bomen, door storm of andere oorzaken, moeten blijven liggen in de singel. Als door het omvallen van de bomen hinder ontstaat voor het gebruik van wandelpaden, recreatieve voorzieningen en cultuurhistorische elementen dan wordt de omgevallen boom geheel opgeruimd en afgevoerd of verwerkt in rillen.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken, plantklaar maken												
Plantmateriaal planten												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Vervangen zieke en/of dode bomen of struiken												
Instandhoudingsbeheer												
Dunnen 1x/3 jaar, max. 30%												
Randen snoeien en afvoeren												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Ongewenste soorten inclusief wortel verwijderen, bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, braam, Japanse duizendknoop, bereklauw, reuzenbalsemien en alsem.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Grond losmaken, plantklaar maken, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd, van A-kwaliteit en inheemse herkomst.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Parkbos/Cultuurlijk bos

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

2.03 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BOS

CATEGORIE: PARKBOS/CULTUURLIJK BOS

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een parkbos of cultuurlijk bos bestaat uit heesters met daarin verspreid staand enkele bomen. Het parkbos heeft een gesloten opgaande begroeiing met een gesloten struiklaag en een half open boomlaag. De beplanting bestaat uit sierheesters en (sier)bomen, zoals bijvoorbeeld Rhododendrons, Magnolia's, coniferen en bijzondere soorten zoals de sneeuwvlokkenboom. In het parkbos kunnen bomen en struiken uitgroeien tot hun volwaardige habitus.

Gidssoorten

Vogels, insecten en kleine zoogdieren

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

2.03 10-12-2013

BEHEER PARKBOS/CULTUURLIJK BOS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van parkbos/cultuurlijk bos te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

• Niet alle bomen en struiken kunnen doorgroeien tot het eindstadium; er zijn wijkers en blijvers. De blijvers kunnen doorgroeien tot hun volwaardige ouderdom en omvang. Er wordt pas ingegrepen als de blijvers ruimte vragen om te kunnen groeien naar het eindbeeld.

• Het zicht en de toegankelijkheid van paden en wegen mag nooit belemmerd worden door overhangende takken en uitgroeiende beplantingen.

• Omgevallen bomen/struiken blijven waar mogelijk liggen in het bos. Als hierdoor hinder ontstaat voor het gebruik van wandelpaden, recreatieve en cultuurhistorische elementen dan worden ze geheel opgeruimd en afgevoerd.

• Op een aantal plaatsen wordt de integrale beplantingsmethode van Ruyten* toegepast; bij aanleg grotere maten bomen en struiken op onregelmatige en definitieve eindafstand aanplanten. Voor bomen wordt als uitgroeiruimte 10 meter en voor struiken 5 meter gehanteerd. De grond wordt afgewerkt met een schrale bovenlaag en na aanplant ingezaaid met park-, recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken, plantklaar maken												
Humus (tuinturf) aanbrengen												
Plantmateriaal planten												
Beluchting/waterdrain aanbrengen (bomen)												
Boompalen en -banden aanbrengen												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Vervangen zieke en/of dode bomen of struiken												
Water geven eerste 3 jaar na aanplant												
Verwijderen boompaal/boomband na 3 jaar												
Wijkers verwijderen												
* Verschralen bovenlaag												
* Inzaaien grasmengsel												
Instandhoudingsbeheer												
Randen snoeien en afvoeren												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Vervangen zieke en/of dode bomen of struiken												
Onkruidbeheersing (maaien)												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Het boombeheer moet voldoen aan de Kwaliteitseisen Boombeheer Beheerrichtlijnen versie 2007.

Ongewenste soorten inclusief wortel verwijderen, bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, braam en Japanse duizendknoop.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Grond losmaken, humus (tuinturf) aanbrengen, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd, beluchtings- en waterdrain of gietrand van 30 cm, Ø 1 meter om boom, 2 boompalen van niet verduurzaamd en niet geïmpregneerd hout en boombanden aanbrengen. Of methode Ruyten* (zie randvoorwaarden).

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Broekbos

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

2.04 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BOS

CATEGORIE: BROEKBOS

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een broekbos bestaat uit bosachtige vegetatie, dat voorkomt op zeer natte plekken. De bomen en struiken bestaan uitsluitend uit inheemse soorten, die passen bij de bodemgesteldheid van het dekzandgebied van de Gelderse Vallei. Het bos heeft een kronendak, dat zeer gevarieerd is in structuur. De ondergroei kan bestaan uit diverse soorten kruidachtige planten. Voorbeelden daarvan zijn de gele lis en bitterzoet. Zwarte els is de dominante boomsoort in broekbos, begeleid door diverse soorten wilgen, essen en berken. Het is belangrijk dat er in het broekbos voldoende staand en liggend dood hout aanwezig is. Het broekbos heeft aan de randen een gevarieerde overgang in de vorm van een mantel en zoom.

Gidssoorten

Matkop

Begeleidende soorten

Zeggensoorten, dotterbloem, kleine bonte specht, gewone dwergvleermuis

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

2.04 10-12-2013

BEHEER BROEKBOS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van broekbos te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

• Het grondwaterpeil is de belangrijkste van deze voorwaarden. Het zomerpeil moet minimaal 35 centimeter beneden maaiveld staan, terwijl het winterpeil minimaal 20 centimeter beneden maaiveld moet zijn.

• Het broekbos bestaat uit een gevarieerde beplanting met een boom-, struik- en kruidlaag. Om de variatie in soorten te vergroten is het wenselijk om dood hout te laten liggen of staan. Afhankelijk van de ruimte die er is om de natuurlijke ontwikkeling zijn gang te laten gaan kan er meer of minder ingegrepen worden.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Door het afschrapen van de teellaag wordt een schrale uitgangssituatie gecreëerd												
Grond losmaken, plantklaar maken												
Plantmateriaal planten												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Vervangen zieke en/of dode bomen												
Instandhoudingsbeheer												
Dunnen 1x/10 jaar, 10 st/100 m2 laten staan												
Randen snoeien en afvoeren												
Verwijderen van ongewenste vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Het boombeheer moet voldoen aan de Kwaliteitseisen Boombeheer Beheerrichtlijnen versie 2007.

Ongewenste soorten inclusief wortel verwijderen, bijvoorbeeld Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, braam en Japanse duizendknoop.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Teellaag afschrapen, de vegetatie komt spontaan op, bij eventuele aanplant geldt dat het plantmateriaal NAK-B is gekeurd en van A-kwaliteit en inheemse herkomst is.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Gazon

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
6.01	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: GRAS INTENSIEF	
CATEGORIE: GAZON	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Gazon is een kort gemaaide, vlakke en goed sluitende grasvegetatie. Het gazon bestaat uit park-, recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel. Het gras van de gazons is maximaal acht centimeter lang of wordt 8x per jaar gemaaid. Het gras is nagenoeg vrij van blad en vuil.

Gidssoorten

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

6.01 10-12-2013

BEHEER GAZON

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van gazon te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het gras is maximaal 8 centimeter lang of wordt 8x per jaar gemaaid.
- De maaifrequentie ligt zo hoog dat het maaisel het gehele jaar kan blijven liggen, zonder dat de grasmat verstikt en/of pollen op het gras achterblijven.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- Na de herfst het blad verwijderen om verstikking te voorkomen.
- In natte periode het gazon niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken en bemesten												
Rollen en egaliseren												
Inzaaien grasmengsel												
Beregenen												
Aanbrengen gazonbescherming/afzetting												
Controleren/herstellen gazonbescherming												
Eventueel bij-/doorzaaien												
In de eerste 2 jaren na aanleg frequenter maaien; graslengte max. 6 cm												
Bladruimen												
Verwijderen gazonbescherming na sluiting van grasmat												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien												
Kanten knippen/bijmaaien												
Dressen/(prik)rollen/slepen/doorzaaien												
Bladruimen												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Voor het egaliseren van molshopen voor de eerste maaibeurt 10% van het oppervlak slepen en rollen.

Zwerfvuil ruimen vóór de maaibeurt.

Er mogen geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stam van de boom plaatsvinden, dus ook niet bijmaaien.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 10 mm.

Grond losmaken, bemesten, rollen, egaliseren en inzaaien met park-, recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Maaipad

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

6.06 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: GRAS INTENSIEF

CATEGORIE: MAAIPAD

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

De maaipaden bestaan uit kort gemaaid gras van maximaal acht centimeter lang. De paden zijn het gehele jaar goed begaanbaar en vrij van obstakels als kuilen, gaten, sporen en doodhout. De paden hebben een breedte van 2 meter. De aan de wandelpaden grenzende begroeiingen zijn voldoende gesnoeid, zodat de wandelpaden vrij toegankelijk zijn. Het gras is nagenoeg vrij van blad en vuil.

Gidssoorten

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

6.06 10-12-2013

BEHEER MAAIPAD

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van maaipad te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het gras is maximaal 8 centimeter lang.
- De maaifrequentie ligt zo hoog dat het maaisel het gehele jaar kan blijven liggen, zonder dat de grasmat verstikt en/of pollen op het gras achterblijven.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- Na de herfst het blad verwijderen om verstikking te voorkomen.
- In natte periode het maaipad niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken en bemesten												
Rollen en egaliseren												
Inzaaien grasmengsel												
Beregenen												
Aanbrengen gazonbescherming/afzetting												
Controleren/herstellen gazonbescherming												
Eventueel bij-/doorzaaien												
In de eerste 2 jaren na aanleg frequenter maaien; graslengte max. 6 cm												
Bladruimen												
Verwijderen gazonbescherming na sluiting van grasmat												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien												
Kanten knippen/bijmaaien												
Dressen/(prik)rollen/slepen/doorzaaien												
Bladruimen												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Voor het egaliseren van molshopen voor de eerste maaibeurt 10% van het oppervlak slepen en rollen.

Zwerfvuil ruimen vóór de maaibeurt.

Er mogen geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stam van de boom plaatsvinden, dus ook niet bijmaaien.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 10 mm.

Grond losmaken, bemesten, rollen, egaliseren en inzaaien met recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden moet de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" nageleefd worden.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Hondenlosloopgebied

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

6.07 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: GRAS INTENSIEF

CATEGORIE: HONDENUITRENVELD/HONDENLOSLOOPGEBIED

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een hondenuitrenveld/hondenlosloopgebied is een kort gemaaide grasvegetatie. Het grasoppervlak bestaat uit recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel. Het gras is maximaal acht centimeter lang. Het veld is soms omheind door een hek of haag. Op dit veld kunnen honden los lopen. Het hondenuitrenveld is gras met een intensief maaibeheer, waar de uitwerpselen regelmatig worden verwijderd. Het gras is nagenoeg vrij van blad en vuil.

Gidssoorten

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

6.07 10-12-2013

BEHEER HONDENUITRENVELD/HONDENLOSLOOPGEBIED

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van hondenuitrenveld te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- Het gras is maximaal 8 centimeter lang.
- De maaifrequentie ligt zo hoog dat het maaisel het gehele jaar kan blijven liggen, zonder dat de grasmat verstikt en/of pollen op het gras achterblijven.
- Hondenpoep en zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- Na de herfst het blad verwijderen om verstikking te voorkomen.
- In natte periode het gras niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken en bemesten												
Rollen en egaliseren												
Inzaaien grasmengsel												
Beregenen												
Aanbrengen gazonbescherming/afzetting												
Controleren/herstellen gazonbescherming												
Eventueel bij-/doorzaaien												
In de eerste 2 jaren na aanleg frequenter maaien; graslengte max. 6 cm												
Bladruimen												
Verwijderen gazonbescherming na sluiting van grasmat												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien												
Dressen/(prik)rollen/slepen/doorzaaien												
Bladruimen												
Hondenpoep en zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Voor het egaliseren van molshopen voor de eerste maaibeurt 10% van het oppervlak slepen en rollen.

Hondenpoep en zwerfvuil ruimen vóór de maaibeurt.

Er mogen geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stam van de boom plaatsvinden, dus ook niet bijmaaien.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 10 mm.

Grond losmaken, bemesten, rollen, egaliseren en inzaaien met recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Droog kruidenrijk grasland

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

7.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: GRAS EXTENSIEF

CATEGORIE: DROOG KRUIDENRIJK GRASLAND

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een droog kruidenrijk grasland bestaat uit een grasvegetatie op de droge gronden, waarin wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke botanische waarde en variatie die behoort bij het dekzandgebied van de Gelderse Vallei. Het grasland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting. Het gewas van de vegetatie wordt één of twee keer per jaar gemaaid of gefaseerd één keer in de twee jaar, waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het grasland heeft in de winterperiode een korte vegetatie met een minimale hoogte van 8 centimeter en is nagenoeg vrij van vuil.

Gidssoorten

Steenanjer, rapunzelklokje, ruig klokje, akkerklokje, grasklokje en hooibeestje

Begeleidende soorten

Levendbarende hagedis, zandhagedis, icarusblauwtje, kleine vuurvlinder, snortikker en ratelaar (sprinkhanen)

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

7.01 10-12-2013

BEHEER DROOG KRUIDENRIJK GRASLAND

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van droog kruidenrijk grasland te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- Het grasland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting.
- Het gewas wordt één of twee keer per jaar of gefaseerd één keer per twee jaar gemaaid (niet klepelen) waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het bijmaaien gebeurt in dezelfde werkgang. Het grasland heeft in de winterperiode een korte vegetatie met een minimale hoogte van 8 centimeter.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- In natte periode het grasland niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Afschrapen teellaag												
Grond losmaken en egaliseren												
Inzaaien zaadmengsel												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Eventueel bijzaaien												
De eerste 3 jaar na aanleg 3x of 4x /jr maaien en ruimen												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien 1x/jr of 1x/2 jr en maaisel tussen 3-7 dagen afvoeren												
Maaien en bijmaaien 2x/jr en maaisel tussen 3-7 dagen afvoeren												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Maaien en ruimen ongewenste soorten voor de bloei, bijvoorbeeld akkerdistel, reuzenbereklauw en Japanse duizendknoop.

Verwijderen ongewenste houtige vegetatie, bijvoorbeeld bramen.

Maaien en bijmaaien max. 2x per jaar en afvoeren tussen 3-7 dagen.

Binnen bebouwde kom geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stam en buiten de bebouwde kom tot 0,50 m uit de stam van de boom uitvoeren.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Grond losmaken, egaliseren en inzaaien met zaadmengsel voor droge bermen (type A of C).

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.

Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Nat kruidenrijk grasland

BEPLANTING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

7.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: GRAS EXTENSIEF

CATEGORIE: NAT KRUIDENRIJK GRASLAND

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een nat kruidenrijk grasland bestaat uit een grasvegetatie op natte grond waarin wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke botanische waarde en variatie die behoort bij het dekzandgebied van de Gelderse Vallei. Het nat kruidenrijk grasland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting. Het gewas van de vegetatie wordt één of twee keer per jaar gemaaid of gefaseerd één keer in de twee jaar, waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het nat kruidenrijk grasland heeft in de winterperiode een korte vegetatie met een minimale hoogte van 8 centimeter en is nagenoeg vrij van vuil.

Gidssoorten

Oranjetipje

Begeleidende soorten

Groot dikkopje, landkaartje, klein geaderd witje, kustsprinkhaan, zeggedoorntje

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

7.02 10-12-2013

BEHEER NAT KRUIDENRIJK GRASLAND

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van nat kruidenrijk grasland te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- Het grasland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting.
- Het gewas wordt één of twee keer per jaar of gefaseerd één keer per twee jaar gemaaid (niet klepelen) waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het bijmaaien gebeurt in dezelfde werkgang. Het grasland heeft in de winterperiode een korte vegetatie met een minimale hoogte van 8 centimeter.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- In natte periode het grasland niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Afschrapen teellaag												
Grond losmaken en egaliseren												
Inzaaien zaadmengsel												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Eventueel bijzaaien												
De eerste 3 jaar na aanleg 3x of 4x /jr maaien en ruimen												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien 1x/jr of 1x/2 jr en maaisel tussen 3-7 dagen afvoeren												
Maaien en bijmaaien 2x/jr en maaisel tussen 3-7 dagen afvoeren												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Maaien en ruimen ongewenste soorten voor de bloei, bijvoorbeeld akkerdistel, reuzenbereklauw en Japanse duizendknoop.

Verwijderen ongewenste houtige vegetatie, bijvoorbeeld bramen.

Maaien en bijmaaien max. 2x per jaar en afvoeren tussen 3-7 dagen.

Binnen bebouwde kom geen werkzaamheden tot 0,10 m uit de stam en buiten de bebouwde kom tot 0,50 m uit de stam van de boom uitvoeren.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Teellaag afschrapen, grond losmaken, egaliseren en inzaaien met zaadmengsel voor vochtige plekken en oevers (type B).

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.

Bij de uitvoering van werkzaamheden moet de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" nageleefd worden.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Begrazen (derden)

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
7.07	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: GRAS EXTENSIEF	
CATEGORIE: BEGRAZEN (DERDEN)	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Open grasland dat wordt begraasd door kleinvee (dierenweide). Onder begrazing wordt verstaan de inzet van vee om de productie van de vegetatie weg te nemen. Van april tot en met november wordt het kleinvee ingezet. Met hun hoeven brengen ze variatie aan in de bodem; soms losgetrapt, soms stevig aangedrukt. Dat zijn gunstige omstandigheden voor verschillende plantensoorten. Een gevarieerde graslandflora leidt tot de vestiging van allerlei dieren, waaronder vele soorten insecten, vogels en zoogdieren. Om dit te bereiken wordt er weinig gemaaid en is er een lage veebezetting. Het kleinvee wordt beweid en verzorgd door derden, evenals bijbehorend onderhoud.

Gidssoorten

Hooibeestje

Begeleidende soorten

Icarusblauwtje, kleine vuurvlinder, snortikker en ratelaar (sprinkhanen)

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

7.07 10-12-2013

BEHEER BEGRAZEN (DERDEN)

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van begrazen (derden) te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- Van april tot en met november kan het kleinvee ingezet worden.
- De effecten zijn afhankelijk van de terreinomstandigheden, productiviteit van de vegetatie, het soort vee, de periode van begrazing en de veedichtheid. Het is aan te bevelen om de begrazing periodiek te evalueren met een deskundige.
- Begrazing mag niet ten koste gaan van de bodem en biodiversiteit van natte terreindelen vanwege overmatige betreding en begrazing door het kleinvee.
- Voor effectieve afvoer van voedingsstoffen of terugdringen van vergrassing door begrazing kunnen hoge veedichtheden nodig zijn. Zelfs bij hoge veedichtheid is de hoeveelheid voedingsstoffen dat wordt afgevoerd zeer gering in vergelijking met andere vormen van beheer. Hoge veedichtheden zijn nadelig voor veel planten en vooral dieren, onder meer vanwege sterke betreding en omdat het leidt tot het verdwijnen van structuurvariatie en bemesting van open plekken, omdat het vee daar rust.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Afschrapen teellaag												
Grond losmaken en egaliseren												
Inzaaien zaadmengsel												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Eventueel bijzaaien												
De eerste 3 jaar na aanleg 3x of 4x /jr maaien en ruimen												
Instandhoudingsbeheer												
Begrazing												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Veebezetting van maximaal 3 stuks per hectare.
Kleinvee inzetten in de periode van april tot en met november.

Maaien en ruimen ongewenste soorten voor de bloei, bijvoorbeeld akkerdistel, reuzenbereklauw, Jacobskruiskruid en Japanse duizendknoop.

Grond losmaken, egaliseren en inzaaien met zaadmengsel voor droge bermen (type A of C).

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Blokhaag

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
5.01	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: HAGEN	
CATEGORIE: BLOKHAAG	

Eindbeeld

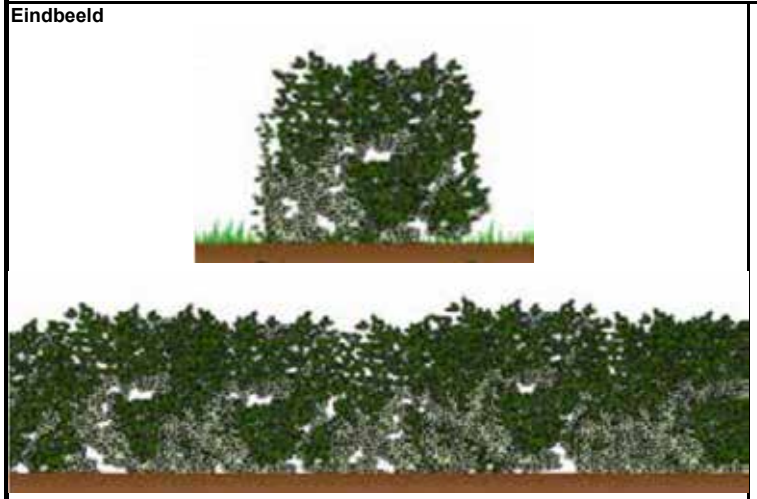

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een blokhaag is een gesloten rij of blok van struikachtige beplanting, dat jaarlijks of twee keer per jaar wordt geknipt of geschoren. Hagen worden als afschermend element en als sierobject toegepast. Hagen zorgen voor een eenduidige afscherming van de verschillende functies in het gebied. Er kan gevarieerd worden in soort en breedte. De meest gebruikte soorten zijn taxus, liguster, berberis, meidoorn, veldesdoorn, beuk en haagbeuk. De blokhaag is nagenoeg vrij van onkruid, blad en vuil.

Gidssoorten

Broedvogels

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

5.01 10-12-2013

BEHEER BLOKHAAG

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van blokhaag te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Na de snoeiwerkzaamheden moet de blokhaag zijn gewenste vorm hebben. De haaghoogte en haagbreedte mogen het verkeer niet hinderen.
- De blokhaag vormt een gesloten eenheid.
- De haagvoet is nagenoeg vrij van onkruid, blad en vuil.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken, plantklaar maken												
Bemeste tuinaarde aanbrengen												
Plantmateriaal planten												
Aanbrengen haagbescherming												
Knippen/snoeien (1x) taxus en afvoeren												
Knippen/snoeien (2x) loofhout en afvoeren												
Controleren/herstellen haagbescherming												
Vervangen zieke en/of dode planten												
Water geven												
Onkruidbeheersing intensief												
Bladruimen												
Verwijderen haagbescherming na sluiting van beplanting												
Instandhoudingsbeheer												
Knippen/snoeien (1x) taxus en afvoeren												
Knippen/snoeien (2x) loofhout en afvoeren												
Terugzetten en afvoeren (1x)												
Vervangen zieke en/of dode planten												
Onkruidbeheersing normaal												
Bladruimen												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Ongewenste soorten inclusief wortel verwijderen, zoals kweekgrassen, haag- en akkerwinden, zevenblad en Japanse duizendknoop.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Grond losmaken, bemeste tuinaarde aanbrengen, plantklaar maken, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd en van normaalkwaliteit.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Vlechthaag

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
5.03	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: HAGEN	
CATEGORIE: VLECHTHAAG	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een vlechthaag bestaat uit een gesloten rij of meerdere rijen van struikachtige beplanting, dat jaarlijks wordt gesnoeid. Tussen de struikenrij(en) staan palen met vlechtmatten van wilgen rijshout. Vlechthagen worden als natuurlijk afschermend element toegepast; ze vormen een vrijwel ondoordringbare, levende afscheiding en een geschikte biotoop voor vogels. Er kan gevarieerd worden in soort en breedte. Gebruikte soorten zijn bijvoorbeeld (gele) kornoelje, sleedoorn en es. De vlechthaag is nagenoeg vrij van vuil.

Gidssoorten

Broedvogels

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

5.03 10-12-2013

BEHEER VLECHTHAAG

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van vlechthaag te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Na de snoeiwerkzaamheden moet de vlechthaag zijn gewenste vorm hebben. De haaghoogte en haagbreedte mogen het verkeer niet hinderen.
- De vlechthaag vormt een gesloten eenheid.
- De haagvoet is nagenoeg vrij van vuil.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Grond losmaken, plantklaar maken												
Bemeste tuinaarde aanbrengen												
Palen slaan en rijshout matten vlechten												
Plantmateriaal planten												
Snoeien, versnipperen en afvoeren												
Vervangen zieke en/of dode planten												
Water geven												
Onkruidbeheersing intensief												
Bladruimen												
Takken buigen of leggen door inzagen na 3 jaar												
Instandhoudingsbeheer												
Snoeien, versnipperen en afvoeren												
Terugzetten en afvoeren (1x/4 jaar)												
Vervangen zieke en/of dode planten												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Ongewenste soorten inclusief wortel verwijderen, zoals kweekgrassen, haag- en akkerwinden, zevenblad en Japanse duizendknoop.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Grond losmaken, bemeste tuinaarde aanbrengen, plantklaar maken, palen op onderlinge afstand van 1 meter in de grond slaan, rijshout in matten kruislings om de palen vlechten, het plantmateriaal is NAK-B gekeurd en van A-kwaliteit en inheemse herkomst en wordt tussen de palen en zo dicht mogelijk tegen het rijshout aangeplant.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Greppel watervoerend

WATER **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

17.07 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: WATER

CATEGORIE: GREPPEL-WATERVOEREND

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een greppel is een ondiepe lijnvormige glooiing ten behoeve van de waterafvoer in grasvelden en beplantingsvakken. Grasberm op (greppel) taluds. Afhankelijk van standplaats kunnen zich verschillende soorten gras ontwikkelen. Een watervoerende greppel heeft een functie van waterberging en waterafvoer. Het wateroppervlak is open, waardoor de afvoerende functie behouden blijft. Het streefbeeld is een soortenrijke greppelvegetatie bestaande uit bijvoorbeeld fluitenkruid, veldzuring, braam en harig wilgenroosje.

Gidssoorten

Waterspitsmuis en rugstreeppad

Begeleidende soorten

Gewone pad, bastaardkikker, dwergmuis, gewone oeverlibel en watersnuffel

Overzichtskaart

WATER — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

17.07 10-12-2013

BEHEER GREPPEL-WATERVOEREND

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van greppel-watervoerend te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De vegetatie heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting.
- Het gewas wordt 2 keer per jaar gemaaid (niet klepelen) waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het gras heeft in de winterperiode een korte vegetatie met een minimale hoogte van 8 centimeter.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- In natte periode het gras niet berijden, ter voorkoming van de compactering van de bodem.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Greppel graven												
Grond losmaken												
Inzaaien zaadmengsel												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Eventueel bijzaaien												
De eerste 3 jaar na aanleg 3x of 4x /jr maaien en ruimen												
Instandhoudingsbeheer												
Maaien en bijmaaien 2x/jr en maaisel tussen 3-7 dagen afvoeren												
Maaien en ruimen ongewenste soorten												
Verwijderen ongewenste houtige vegetatie												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Maaien en ruimen ongewenste soorten voor de bloei, bijvoorbeeld akkerdistel, reuzenbereklauw en Japanse duizendknoop.

Verwijderen ongewenste houtige vegetatie, bijvoorbeeld bramen.

Maaien en bijmaaien 2x per jaar en afvoeren tussen 3-7 dagen.

Verwijderen zwerfafval, grof vuil en puin.

Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.

Greppel graven, grond losmaken en inzaaien met zaadmengsel voor vochtige plekken en oevers (type B).

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.

Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Poel

WATER **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

17.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: WATER

CATEGORIE: POEL

Eindbeeld

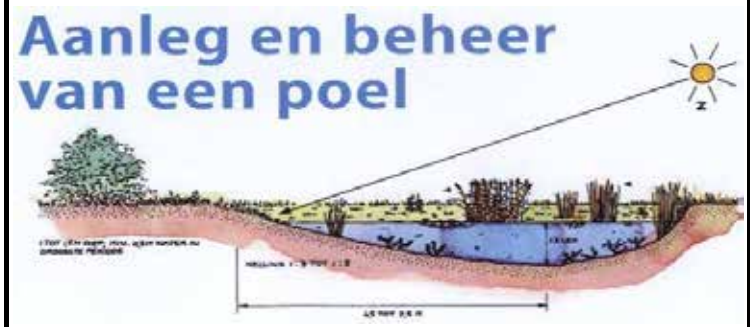

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een poel is een geïsoleerd stilstaand water, dat gevoed wordt door grond- en regenwater. De poel heeft een rijke oevervegetatie van lage en hoge water- en moerasplanten. Rondom de poel, maar vooral op de noordoever, komen soms houtige gewassen voor. Het natte oppervlak van de poel heeft minimaal 75% instraling van de zon. De gewenste diepte van een poel is 1,50 meter.

Gidssoorten

Ringslang, kamsalamander, poelkikker, heikikker, rugstreeppad, oranjetipje en geelsprietdikkopje

Begeleidende soorten

Gewone pad, bastaardkikker, dwergmuis, gewone oeverlibel, watersnuffel, kleine karekiet, ijsvogel, groot dikkopje, landkaartje, bruin zandoogje en bruine sprinkhaan

Overzichtskaart

WATER — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

17.02 10-12-2013

BEHEER POEL

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van poel te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De poel wordt ieder jaar geïnspecteerd op het streefbeeld. Als de poel niet meer voldoet aan het streefbeeld wordt er ingegrepen. Het gaat hierbij vooral om de instraling van de zon in de poel.
- Het maaien van de oever wordt eens per twee jaar uitgevoerd. Hierbij wordt gefaseerd gemaaid waarbij nooit meer dan 50% van de vegetatie in een keer wordt verwijderd.
- Het grootste deel behalve het noordelijke deel van de oevers van het element wordt vrijgehouden van houtige gewassen. Minimaal 75% van het natte oppervlakte moet instraling hebben van de zon.
- Als het wateroppervlak door begroeiing voor 50% is gesloten, wordt maximaal ¾ deel van het begroeide deel geschoond.
- Als door slib of bagger de poel voor 50% is verontdiept, wordt maximaal ¾ deel van het element in september of oktober gebaggerd.
- De vrijgekomen materialen blijven minimaal 4 dagen liggen om fauna een kans te geven terug te keren naar de poel. Uiterlijk na 7 dagen worden de materialen afgevoerd.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Ontwikkelingsbeheer												
Poel graven												
Verwijderen houtige opslag												
Gefaseerd maaien oevers (50%) en afvoeren na 4-7 dagen												
Instandhoudingsbeheer												
Gefaseerd maaien oevers (50%) en afvoeren na 4-7 dagen												
Schonen poel max. 75% van begroeiing en afvoeren na 4-7 dagen.												
Verwijderen houtige opslag												
Baggeren max. 75% en afvoeren												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Gefaseerd maaien oevers (50%) en afvoeren na 4-7 dagen.
Schonen poel (50%) en afvoeren na 4-7 dagen.
Verwijderen houtige opslag.
Verwijderen zwerfafval, grof vuil en puin.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.
Poel graven.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Afvalbak

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

21.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: AFVALBAKKEN

CATEGORIE: AFVALBAK

Eindbeeld

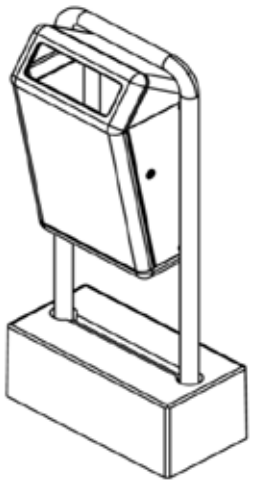

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Afvalbakken zijn schoon, heel en veilig en worden regelmatig geleegd. Afvalbakken zijn er in allerlei soorten en maten, met en zonder binnenbak of zak. Ze zijn bevestigd aan palen of lichtmasten of staan op eigen staanders.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium en/of kunststof

Bijzonderheden

Met of zonder binnenbak of met zakken

Overzichtskaart

Locatie van de afvalbakken wordt nog bepaald.

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

21.01 10-12-2013

BEHEER AFVALBAK

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van afvalbak te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
• De afvalbakken dienen regelmatig geleegd te worden; de bak mag nooit meer gevuld zijn dan 80%.
• Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.
• Controleren van de afvalbakken op veiligheid en technische staat.
• Schoonmaken van de afvalbakken inclusief binnenbak en graffiti verwijderen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven		
Afvalbak met staander in betonvoet plaatsen		
Gat dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Afvalbak	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Afvalbak buitenkant en binnenbak	1x/1 jaar
Repareren	Afvalbakonderdelen	1x/1 jaar
Legen (maximaal 80% gevuld)	Bak of vervangen zak	pm
Vervanging na einde levensduur		
Afvalbak vervangen		1x/10 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Controleren afvalbakken op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Repareren onderdelen.
Legen afvalbakken (maximaal 80% gevuld).
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven, afvalbak met staander in betonvoet plaatsen, gat dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Hondenpoepbak

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

21.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: AFVALBAKKEN

CATEGORIE: HONDENPOEPBAK

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Hondenpoepbakken zijn afvalbakken, waarin hondenpoep wordt gedeponeerd al dan niet in een zakje. Ze zijn schoon, heel en veilig en worden regelmatig geleegd.
Hondenpoepbakken zijn er in allerlei soorten en maten, met en zonder binnenbak of zak. Ze zijn bevestigd aan palen of lichtmasten of staan op eigen staanders.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium en/of kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

21.02 10-12-2013

BEHEER HONDENPOEPBAK

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van hondenpoepbak te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De bakken dienen regelmatig geleegd te worden; de bak mag nooit meer gevuld zijn dan 80%.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.
- Controleren van de bakken op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken van de bakken inclusief binnenbak en graffiti verwijderen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven		
Bak met staander in betonvoet plaatsen		
Gat dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Hondenpoepbak	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Hondenpoepbak	1x/1 jaar
Repareren	Hondenpoepbakonderdelen	1x/1 jaar
Legen (maximaal 80% gevuld)	Bak of vervangen zak	pm
Vervanging na einde levensduur		
Hondenpoepbak vervangen		1x/10 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Controleren hondenpoepbakken op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen van hondenpoepbakken.
Repareren onderdelen.
Legen hondenpoepbakken (maximaal 80% gevuld).
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven, bak met staander in betonvoet plaatsen, gat dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Zitbank

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

22.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: BANKEN

CATEGORIE: ZITBANK

Eindbeeld

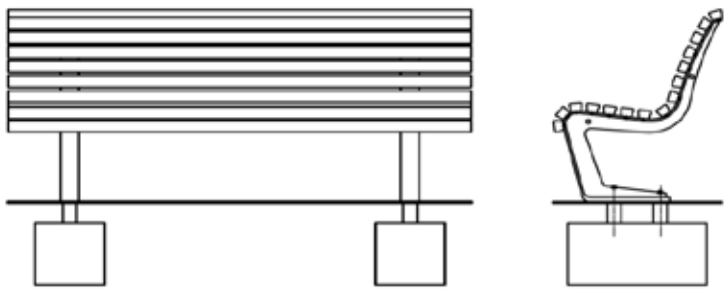

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

De zitbank is schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten. Ze zijn goed verankerd in de grond.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, hout of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

22.02 10-12-2013

BEHEER ZITBANK

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van zitbank te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- De zitbank dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Controleren op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gaten graven		
Zitbank met betonvoeten plaatsen		
Gaten dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Eventueel herstraten elementverharding		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Zitbank	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Zitbank	1x/1 jaar
Repareren	Zitbankonderdelen	pm
Vervanging na einde levensduur		
Zitbank vervangen		1x/10 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Controleren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 5 mm in halfverharding of 10 mm in gras.
Gaten graven, bank met betonvoeten plaatsen, gaten dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond, eventueel herstraten elementverharding.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Hekwerk

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

24.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: HEKWERKEN

CATEGORIE: HEKWERK

Eindbeeld

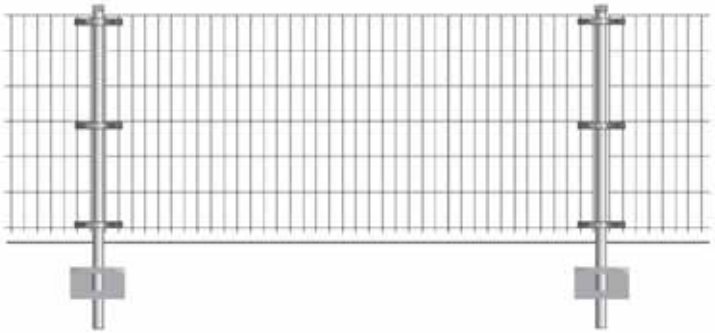

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een hekwerk kan bestaan uit een planken-, spijlen- en/of gaasconstructie met of zonder prikkeldraad. Het hekwerk is schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten en dienen ter afscheiding van functies.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, hout en (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

24.01 10-12-2013

BEHEER HEKWERK

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van hekwerk te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het hekwerk dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Controleren op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

Algemene voorwaarden beheer

Controleren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gaten graven/boren, palen en hekwerken plaatsen, gaten dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gaten graven/boren		
Palen en hekwerken plaatsen		
Gaten dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Hekwerk	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Hekwerk	1x/1 jaar
Repareren	Hekwerkonderdelen	pm
Vervanging na einde levensduur		
Hekwerk (lichte constructie) vervangen		1x/15 jaar
Hekwerk (zware constructie) vervangen		1x/30 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Sluis

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

24.08 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: HEKWERKEN

CATEGORIE: SLUIS

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

De sluis is schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten. Ze zijn goed verankerd in de grond.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, hout of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

24.08 10-12-2013

BEHEER SLUIS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van sluis te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- De sluis dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Controleren op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen, vast- of rechtzetten van onderdelen.

Algemene voorwaarden beheer

Controleren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gaten graven/boren, palen en sluis plaatsen, gaten dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gaten graven/boren		
Palen en sluis plaatsen		
Gaten dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Sluis	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Sluis	1x/1 jaar
Repareren	Sluisonderdelen	pm
Vervanging na einde levensduur		
Sluis vervangen		1x/15 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Informatiebord

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

23.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: INFORMATIEBORDEN

CATEGORIE: INFORMATIEBORD

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een informatiebord is goed leesbaar, zichtbaar, schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten. Ze zijn goed verankerd in de grond. De bebording, die nodig is om de recreant te leiden of te informeren, is eenduidig en heeft een verzorgde uitstraling.

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, hout of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

23.01 10-12-2013

BEHEER INFORMATIEBORD

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van informatiebord te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het informatiebord dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Controleren op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- De informatieborden zijn vrij van overhangende takken of beplantingen, zodat de borden goed lees- en zichtbaar blijven.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

Algemene voorwaarden beheer

Controleren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Snoeien overhangende takken/vrijmaken van beplanting
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven, informatiebord met staanders in betonvoet plaatsen, gat dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven		
Informatiebord met staanders in betonvoet plaatsen		
Gat dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Informatiebord	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Informatiebord	1x/1 jaar
Snoeien/vrijmaken	Beplanting en takken rondom en voor het bord	pm
Repareren	Informatiebord onderdelen	pm
Vervanging na einde levensduur		
Informatiebord vervangen		1x/20 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Hondenverbodspaal

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

23.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: INFORMATIEBORDEN

CATEGORIE: HONDENVERBODSPAAL

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een hondenverbodspaal is goed leesbaar, zichtbaar, schoon, heel en veilig. Ze zijn goed verankerd in de grond. De bebording, die nodig is om de recreant te leiden of te informeren, is eenduidig en heeft een verzorgde uitstraling.

Materiaalsoorten

Gerecycled kunststof paal met metalen plaatje

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

23.02 10-12-2013

BEHEER HONDENVERBODSPAAL

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van hondenverbodspaal te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De hondenverbodspaal dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Controleren op veiligheid en technische staat.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- De hondenverbodspalen zijn vrij van overhangende takken of beplantingen, zodat de borden goed lees- en zichtbaar blijven.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven/boren		
Hondenverbodspaal plaatsen		
Gat dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Controleren	Hondenverbodspaal	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Hondenverbodspaal	1x/1 jaar
Snoeien/vrijmaken	Beplanting en takken rondom en voor de paal	pm
Repareren	Onderdelen	pm
Vervanging na einde levensduur		
Hondenverbodspaal vervangen		1x/20 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Controleren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Snoeien overhangende takken/vrijmaken van beplanting
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven/boren, hondenverbodspaal plaatsen, gat dichtmaken en egaliseren en aandrukken grond.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Open verharding

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
30.02	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: VERHARDING	
CATEGORIE: OPEN VERHARDING	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een open verharding bestaat uit elementverharding en is schoon, heel en veilig. Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden. Ze zijn er in allerlei soorten en maten, zoals tegels, betonstraatstenen, gebakken klinkers en natuurstenen/keien. Ze worden gebruikt voor wandel- en fietspaden en voor autowegen. De aan de verharding grenzende begroeiingen zijn voldoende gesnoeid, zodat de paden en wegen vrij toegankelijk zijn. In de overgang van open verharding naar de aangrenzende vegetaties is een strook van 1 meter van kort gemaaid gras of lage beplanting (tot maximaal 0,50 meter hoog).

Materiaalsoorten

Beton, baksteen of keien

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

30.02 10-12-2013

BEHEER OPEN VERHARDING

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van open verharding te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- De open verharding dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid en technische staat en herstellen gebreken.
- Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden.
- De verharding voldoet aan de Wegenwet.
- De verharding is nagenoeg vrij van onkruid, vuil en blad.
- In de wintermaanden worden de verharde paden en wegen meegenomen in de gladheidbestrijding conform het beleid van de gemeente.
- De verharding is vrij van overhangende en/of zichtbelemmerende beplanting.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Grond afgraven		
Fundering aanbrengen		
Onderlaag aanbrengen		
Elementverharding aanbrengen		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Wegdek	1x/1 jaar
Opvullen gaten/herstraten	Wegdek	pm
Onkruid verwijderen	Wegdek	pm
Bladruimen	Wegdek	3x/1 jaar
Veeg- en zwerfvuil ruimen	Wegdek	pm
Begroeiing verwijderen	Groenstroken langs het wegdek	pm
Vervanging na einde levensduur		
Open verharding vervangen		1x/15 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat.
Opvullen gaten/herstraten.
Onkruid verwijderen.
Bladruimen.
Veeg- en zwerfvuil ruimen.
Overhangende en zichtbelemmerende beplanting verwijderen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; geen verzakkingen of kapotte verharding.
Grond afgraven, fundering (zandcement, mager beton, gebroken puin of steenslag) aanbrengen, onderlaag (zand) en elementverharding aanbrengen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Paden en wegen dienen te voldoen aan de Wegenwet.
Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Gesloten verharding

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

30.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: VERHARDING

CATEGORIE: GESLOTEN VERHARDING

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een gesloten verharding bestaat uit asfalt of betonplaten en is schoon, heel en veilig. Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden. Gesloten verharding wordt toegepast voor wandel- en fietspaden en voor autowegen. De aan de verharding grenzende begroeiingen zijn voldoende gesnoeid, zodat de paden en wegen vrij toegankelijk zijn. In de overgang van open verharding naar de aangrenzende vegetaties is een strook van 1 meter van kort gemaaid gras of lage beplanting (tot maximaal 0,50 meter hoog).

Materiaalsoorten

Asfalt of betonplaten

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

30.01 10-12-2013

BEHEER GESLOTEN VERHARDING

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van gesloten verharding te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De verharding dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid en technische staat en herstellen gebreken.
- Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden.
- De verharding voldoet aan de Wegenwet.
- De verharding is nagenoeg vrij van onkruid, vuil en blad.
- In de wintermaanden worden de verharde paden en wegen meegenomen in de gladheidbestrijding conform het beleid van de gemeente.
- De verharding is vrij van overhangende en/of zichtbelemmerende beplanting.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Grond afgraven		
Fundering aanbrengen		
Onderlaag asfalt aanbrengen		
Toplaag asfalt aanbrengen		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Wegdek	1x/1 jaar
Opvullen gaten/scheuren	Wegdek	pm
Onkruid verwijderen	Wegdek	pm
Bladruimen	Wegdek	3x/1 jaar
Veeg- en zwerfvuil ruimen	Wegdek	pm
Begroeiing verwijderen	Groenstroken langs het wegdek	pm
Vervanging na einde levensduur		
Gesloten verharding vervangen		1x/30 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat.
Opvullen gaten en scheuren.
Onkruid verwijderen.
Bladruimen.
Veeg- en zwerfvuil ruimen.
Overhangende en zichtbelemmerende beplanting verwijderen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; geen verzakkingen of kapotte verharding.
Grond afgraven, fundering (zandcement, mager beton, gebroken puin of steenslag) aanbrengen, onderlaag en toplaag (asfalt) aanbrengen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Paden en wegen dienen te voldoen aan de Wegenwet.
Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Halfverharding

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
30.03	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: VERHARDING	
CATEGORIE: HALFVERHARDING	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

De halfverharde paden en wegen hebben een natuurlijke uitstraling en zijn aangepast aan de omgeving. De halfverharding bestaat uit een laag kleischelpen. Kleischelpen is een mengeling van schelpen en klei. Schelpen vormen met de klei een harde laag. Dit komt doordat de kalk in de schelpen zich bindt aan de klei (cementwerking). Ook zand-, grind-leem- en houtsnipperpaden behoren tot halfverharding. De halfverharding is schoon, heel en veilig. Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden. De aan de verharding grenzende begroeiing is voldoende gesnoeid, zodat de paden en wegen vrij toegankelijk zijn. In de overgang van open verharding naar de aangrenzende vegetaties is een strook van 1 meter van kort gemaaid gras of lage beplanting (tot maximaal 0,50 meter hoog).

Materiaalsoorten

Kleischelpen, grind, leem, zand of houtsnippers

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

30.03 10-12-2013

BEHEER HALFVERHARDING

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van halfverharding te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- De halfverharding dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid en technische staat en herstellen gebreken.
- Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden.
- De halfverharding voldoet aan de Wegenwet.
- De halfverharding is nagenoeg vrij van onkruid en blad en vrij van vuil.
- De halfverharding is vrij van overhangende en/of zichtbelemmerende beplanting.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Grond afgraven		
Fundering aanbrengen		
Halfverharding aanbrengen en egaliseren		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Wegdek	1x/1 jaar
Opvullen gaten/egaliseren	Wegdek	pm
Onkruid verwijderen	Wegdek	pm
Bladruimen	Wegdek	3x/1 jaar
Zwerfvuil ruimen	Wegdek	pm
Begroeiing verwijderen	Groenstroken langs het wegdek	pm
Vervanging na einde levensduur		
Halfverharding vervangen/aanvullen		1x/5 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat.
Opvullen gaten en egaliseren.
Onkruid verwijderen.
Bladruimen.
Zwerfvuil ruimen.
Overhangende en zichtbelemmerende beplanting verwijderen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 5 mm.
Grond afgraven, fundering (gebroken puin of steenslag) aanbrengen, halfverharding aanbrengen en egaliseren.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Paden en wegen dienen te voldoen aan de Wegenwet.
Bomen moeten voldoen aan de zorgplicht.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Graskeien

BEPLANTING	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
6.04	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: GRAS INTENSIEF	
CATEGORIE: GRASKEIEN	

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Graskeien of grasbetontegels zijn verhardingselementen met een open structuur, die waterdoorlatend zijn en de grond verstevigen. De openingen worden opgevuld met gras. Via de openingen kan water infiltreren in de bodem. Op deze manier ontstaat een goed doorlatend oppervlak met voldoende draagkracht. Het wordt toegepast voor bijvoorbeeld parkeerplaatsen, opritten, bermen, beschoeiingen, paden of taludverharding. Het gras is maximaal acht centimeter lang. De graskeien zijn nagenoeg vrij van blad en vuil.

Gidssoorten

Begeleidende soorten

Overzichtskaart

BEPLANTING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

6.04 10-12-2013

BEHEER GRASKEIEN

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van graskeien te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Graskeien bestaan uit een grasvegetatie in de openingen. Het maaibeheer sluit aan op de omgeving en de functie.
- Het gras is maximaal 8 centimeter lang.
- De maaifrequentie ligt zo hoog dat het maaisel het gehele jaar kan blijven liggen, zonder dat de grasmat verstikt en/of pollen op het gras achterblijven.
- Zwerfvuil vóór de maaigang verwijderen, zodat het niet versnippert.
- Na de herfst het blad verwijderen om verstikking te voorkomen.

BEHEERMAATREGELEN — INDICATIEVE TIJDSPLANNING

Ontwikkelingsbeheer	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Funderingslaag aanbrengen												
Onderlaag aanbrengen												
Grasbetontegels aanbrengen												
Opvullen met teelaarde												
Inzaaien grasmengsel												
Beregenen												
Eventueel bij-/doorzaaien												
In de eerste 2 jaren na aanleg frequenter maaien; graslengte max. 6 cm												
Bladruimen												
Instandhoudingsbeheer												
Inspecteren/herstraten												
Maaien												
Bijzaaien												
Bladruimen												
Zwerfvuil ruimen												

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat.
Zwerfvuil ruimen vóór de maaibeurt.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; geen verzakkingen of kapotte verharding.
Fundering van steenslag, onderlaag van teelaarde en geëxpandeerde kleikorrels/leemhoudend zand met turf en teelaarde aanbrengen, grasbetontegels aanbrengen, opvullen met teelaarde en inzaaien met park-, recreatie- of langzaamgroeiend grasmengsel.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden moet de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" nageleefd worden.

Ontwikkelingsbeheer

Bestendig beheer

Beheergroep Broeihoop

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

25.02 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: FAUNAVOORZIENINGEN

CATEGORIE: BROEIHOOP

Eindbeeld

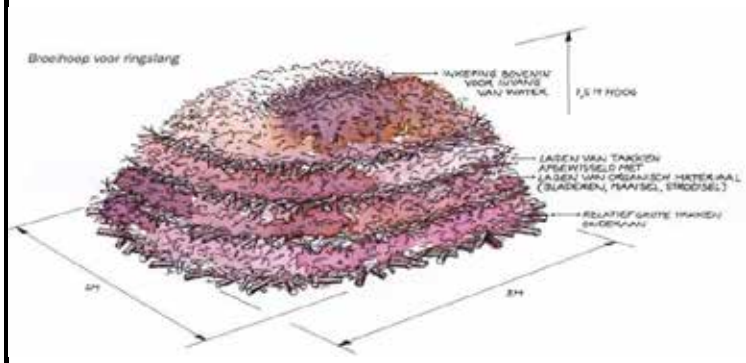

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een broeihoop bestaat uit een hoop organisch materiaal uit de directe omgeving, zoals maaisel, slootschoonmateriaal, bladeren of ander organisch materiaal, op een bed van takken. Het biedt een rust-, voortplantings- en/ of overwinteringsplek voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën. De broeihoop moet enigszins beschaduwd en luchtig zijn en bij voorkeur bestaan uit bladeren, takken en maaisel. De broeihoop moet minimaal 1 meter hoog, 2 meter breed en 2 meter lang zijn om genoeg warmte te kunnen vasthouden. De broeihoop verdwijnt langzaam door compostering. De hoop moet regelmatig worden aangevuld of na enkele jaren een nieuwe maken op dezelfde plek of daar dichtbij. Veel dieren gaan zich richten op de aanwezigheid van een hoop op een vaste plek.

Materiaalsoorten

Takken, blad en maaisel

Bijzonderheden

Situering langs sloten voor amfibieën en ringslangen en langs houtopstanden voor kleine zoogdieren.

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

25.02 10-12-2013

BEHEER BROEIHOOP

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van broeihoop te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
• De broeihoop ligt op een enigszins beschaduwde plek. Daardoor blijft de vochtigheid op peil.
• De takken of het snoeihout liggen op de grond voor de toegankelijkheid van de hoop voor dieren en voor de beluchting. Het maaisel en/of de bladeren liggen er in een paar afwisselende lagen bovenop, zodat het kan broeien.
• Gebruik niet teveel eiken- en beukenblad, deze bladeren verteren slecht.
• De broeihoop moet minimaal 1 meter hoog, 2 meter breed en 2 meter lang zijn om genoeg warmte te kunnen vasthouden.
• De hoop moet regelmatig worden aangevuld of er moet een nieuwe hoop worden gemaakt op dezelfde plek, omdat de broeihoop langzaam verdwijnt door compostering.
• Meerdere grote hopen variërend in leeftijd zorgen voor een grotere kans op gebruik door verschillende diersoorten.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Bed van takken op de bodem in een ronde vorm leggen (2 x 2 m)		
Blad, maaisel en houtsnippers in lagen van 30-40 cm op de takkenbodem leggen		
Hiertussen lagen dunne takjes leggen		
Inkeping in bovenste broeilaag maken		
Instandhoudingsbeheer		
Aanvullen/opnieuw opbouwen	Broeihoop	pm
Aanleggen	Nieuwe broeihoop	1x/1 jaar
Vervanging na einde levensduur		
Broeihoop vervangen		1x/2 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Na 1 à 2 jaar is een broeihoop uitgewerkt. Regelmatig moet er een nieuwe aangelegd worden. Omdat ringslangen geschikte eiafzetplaatsen lange tijd blijven bezoeken, moeten goede broeihopen op dezelfde plaats blijven.

Werkzaamheden aan broeihopen dienen tussen midden april en eind mei uitgevoerd te worden of in oktober. Op die manier worden legsels en overwinterende dieren niet beschadigd of gestoord.

Bed van takken op de bodem in een ronde vorm van 2 x 2 m leggen, maaisel van gras of riet, bladeren, slootafval en eventueel houtsnippers in lagen van 30-40 cm erop leggen, afgewisseld met lagen dunne takjes en twijgen, inkeping in de bovenste broeilaag maken.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Vlonders

WATER	BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE
20.06	10-12-2013
HOOFDCATEGORIE: WATERVOORZIENINGEN	
CATEGORIE: VLONDERS	

Eindbeeld

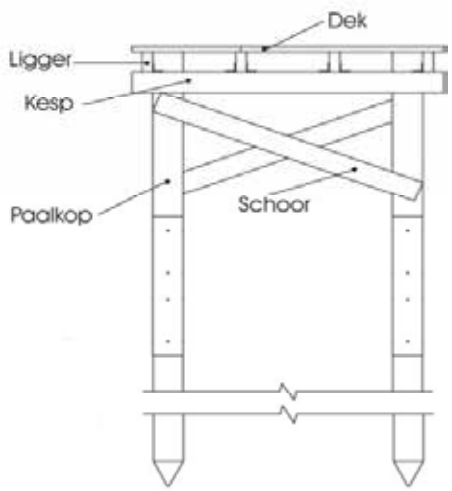

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een vlonder of knuppelpad is een losse loopvloer boven water of grond. Meestal zijn ze van hout, maar kunststof vlonders komen ook voor. Vlonders bestaan uit een plankenvloer. Knuppelpaden bestaan uit een vloer van liggende stammetjes of paaltjes en zijn daardoor niet of moeilijk begaanbaar voor rolstoelen of kinderwagens.

Materiaalsoorten

Houten of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

WATER — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

20.06 10-12-2013

BEHEER VLONDERS

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van vlonders te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
• De vlonder of het knuppelpad is schoon, heel, veilig en vrij van begroeiing.
• Reparatie, zoals het uitvullen van de overgang van pad naar dek, het (deels) vervangen van landhoofd, tussensteunpunt (palen en kesp), dek en liggers en overige vlonderonderdelen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gaten boren		
Palen slaan		
Kespen bevestigen		
Liggers bevestigen		
Profielplanken (dek) bevestigen		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Vlonder	1x/5 jaar
Reinigen	Vlonderdek	1x/2 jaar
Verwijderen begroeiing	Begroeiing dat de doorgang hindert	1x/2 jaar
Repareren	Kleine vlonderonderdelen	1x/5 jaar
	Grote vlonderonderdelen	1x15 jaar
Vervanging na einde levensduur		
Houten vlonder vervangen		1x/30 jaar
Kunststof vlonder vervangen		1x/40 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren vlonder op veiligheid en technische staat.
Reinigen vlonderdek.
Verwijderen begroeiing.
Repareren vlonderonderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 30 mm.
Gaten boren, palen slaan, kespen, liggers en dek bevestigen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Spelaanleiding

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

26.04 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: SPEELVOORZIENINGEN

CATEGORIE: SPELAANLEIDING

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een spelaanleiding is schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten. Alle speelplaatsen, spelaanleidingen en de eromheen liggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, beton, steen, hout of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

26.04 10-12-2013

BEHEER SPELAANLEIDING

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van spelaanleiding te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Een spelaanleiding dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- De spelaanleidingen zijn vrij van overhangende takken of beplantingen, zodat de toestellen veilig te gebruiken zijn.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat conform WAS.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Snoeien overhangende takken/vrijmaken van beplanting.
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven, palen aanbrengen of stammen of takken neerleggen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Speelplaatsen, spelaanleidingen en de omliggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).
Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven		
Palen aanbrengen of stammen of takken neerleggen		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Spelaanleiding	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Spelaanleiding	1x/1 jaar
Snoeien/vrijmaken	Beplanting en takken in speelzone rondom de spelaanleiding	pm
Repareren	Onderdelen van de spelaanleiding	pm
Vervanging na einde levensduur		
Spelaanleiding vervangen		1x/10 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Speeltoestel

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

26.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: SPEELVOORZIENINGEN

CATEGORIE: SPEELTOESTEL

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een speeltoestel is schoon, heel en veilig. Ze zijn er in allerlei soorten en maten. Ook uitkijktorens en klimbomen vallen hieronder. Ze zijn goed verankerd in de grond. Alle speelplaatsen, speeltoestellen en de er omheen liggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).

Materiaalsoorten

Staal, aluminium, hout of (gerecycled) kunststof

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

26.01 10-12-2013

BEHEER SPEELTOESTEL

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van speeltoestel te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het speeltoestel dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid en technische staat van toestel en omgeving.
- Schoonmaken en graffiti verwijderen.
- De speeltoestellen zijn vrij van overhangende takken of beplantingen, zodat de speeltoestellen veilig te gebruiken zijn.
- Reparatie, zoals het herstellen van beschadigingen, het vervangen of vastzetten van onderdelen.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat graven		
Palen en/of speeltoestel plaatsen		
Gaten dichtmaken		
Egaliseren en aandrukken grond		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Speeltoestel	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Speeltoestel	1x/1 jaar
Snoeien/vrijmaken	Beplanting en takken in speelzone rondom het speeltoestel	pm
Repareren	Onderdelen van het speeltoestel	pm
Vervanging na einde levensduur		
Speeltoestel vervangen		1x/10 jaar

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat conform WAS.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Snoeien overhangende takken/vrijmaken van beplanting.
Repareren onderdelen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing is 10 mm in gras of 30 mm in beplanting.
Gat graven, palen en/of speeltoestel plaatsen, gaten dichtmaken, egaliseren en aandrukken grond. Bij klimbomen: de boom gereed maken voor veilig gebruik door bijvoorbeeld snoeiwerkzaamheden en aanbrengen van klimtouwen.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Speelplaatsen, speeltoestellen en de omliggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).
Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Zand

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING **BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE**

27.03 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: ONDERGRONDEN

CATEGORIE: ZAND

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Een zandondergrond is schoon en veilig. Zand dient als speelzand of als valondergrond van speeltoestellen. Het zand als valondergrond moet geaccrediteerd zijn voor de benodigde valhoogtes en heeft vrijwel geen plasvorming en geen grote oneffenheden. Alle speelplaatsen, speeltoestellen en de er omheen liggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).

Materiaalsoorten

Zand

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CULTUURTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

27.03 10-12-2013

BEHEER ZAND

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van zand te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:
- Het zand dient schoon en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid.
- Er is vrijwel geen plasvorming en vrijwel geen oneffenheden.
- Het zand als valondergrond voldoet aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen.
- Het zand is vrij van (overhangende) beplanting.
- Het zand is nagenoeg vrij van vuil en blad.

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid conform WAS.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; de maximaal toegestane insporing bedraagt 5 mm.
Grond afgraven, zand aanbrengen en egaliseren.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Speelplaatsen, speeltoestellen en de omliggende speelzone dienen te voldoen aan het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen (WAS).
Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Grond afgraven		
Zand aanbrengen en egaliseren		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Zand	1x/1 jaar
Opvullen gaten/egaliseren	Zand	pm
Onkruid verwijderen	Zand	pm
Bladruimen	Zand	3x/1 jaar
Zwerfvuil ruimen	Zand	pm
Begroeiing verwijderen	Beplanting in en langs het zand	pm
Vervanging na einde levensduur		
Zand vervangen/aanvullen/verversen		1x/5 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Beheergroep Verlichting

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

31.01 10-12-2013

HOOFDCATEGORIE: OPENBARE VERLICHTING

CATEGORIE: STRAATVERLICHTING

Eindbeeld

Referentiebeeld

Omschrijving eindbeeld

Openbare verlichting is schoon, heel en veilig. De masten en armaturen zijn er in allerlei soorten en maten. Veel gebruikte lamptypes zijn (compacte) fluoricentielampen, hogedruk kwiklampen, hogedruk natriumlampen, maar ook energiezuinigere soorten, zoals ledverlichting of (keramische) halogeenmetaaldamplampen. Openbare verlichting is vrij van begroeiing.

Materiaalsoorten

Masten: aluminium en staal
Armaturen: diverse
Lampen: diverse

Bijzonderheden

Overzichtskaart

CIVIELTECHNISCHE VOORZIENING — BEHEERKAART ELISABETHLOCATIE

31.01 10-12-2013

BEHEER STRAATVERLICHTING

RANDVOORWAARDEN VOOR BEHEER

Omschrijving

Om het eindbeeld van straatverlichting te bereiken is een aantal voorwaarden bepalend:

- De straatverlichting dient schoon, heel en veilig te zijn.
- Inspecteren op veiligheid en technische staat. Voor het onderhoud geldt dat 98% van de openbare verlichting dient te functioneren (branden).
- Reparatie, zoals vervangen van kapotte lampen, beschadigde lichtmasten of armaturen.
- De straatverlichting is vrij van lichtbelemmerende beplanting.
- Schoonmaken van de armaturen en graffity verwijderen.
- De straatverlichting voldoet aan de Richtlijn Openbare Verlichting 2011 (ROVL-2011).
- De straatverlichting voldoet aan de Wegenverkeerswet.

Algemene voorwaarden beheer

Inspecteren op veiligheid en technische staat.
Schoonmaken/graffiti verwijderen.
Repareren onderdelen.
Lichtbelemmerende beplanting verwijderen.
Het gebruikte materieel moet aangepast zijn aan de draagkracht van de bodem; geen verzakkingen of kapotte verharding.
Gat/sleuf graven, electriciteitskabels leggen, lichtmast en armatuur plaatsen, gat dichtmaken en aandrukken grond, electronica aansluiten.

Algemene voorwaarden wet- en regelgeving

Voor uitlogende bouwmetalen (koper, lood en zink) geldt een toepassingsverbod.
Daarnaast dient uitsluitend FSC gecertificeerd hout of gemodificeerd hout zoals verhit vuren of geacetyleerd hout toegepast te worden.
Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden.
Bij de uitvoering van werkzaamheden is de "Gedragscode Flora- en Faunawet Bestendig Beheer Gemeentelijke Groenvoorzieningen" van toepassing.

BEHEERMAATREGELEN

Aanlegwerkzaamheden	Onderdelen	Frequentie
Gat/sleuf graven		
Electriciteitskabels leggen		
Lichtmast en armatuur plaatsen		
Gat dichtmaken en aandrukken grond		
Electronica aansluiten		
Instandhoudingsbeheer		
Inspecteren	Lichtmast, armatuur en lamp	1x/1 jaar
Schoonmaken/graffiti verwijderen	Armatuur	pm
Repareren	Lichtmast, armatuur en lamp	pm
Begroeiing verwijderen	Beplanting om de verlichting	pm
Vervanging na einde levensduur		
Lichtmast vervangen		1x/40 jaar
Armatuur vervangen		1x/20 jaar

Aanlegwerkzaamheden

Bomen en groenparagraaf

Redenen voor verwijderen bomen en ander groen

Om de inrichting van het gebied volgens het inrichting-en-beheerplan mogelijk te maken en de kwaliteit daarvan voor langere tijd te kunnen behouden, zullen er ook bomen en groen moeten worden verwijderd en/of vervangen. De belangrijkste redenen om bomen en groen te verwijderen, is gelegen in de slechte gezondheid/kwaliteit en in soort of plaats i.v.m. de opgedragen natuur- en landschapsdoelen.

Tevens kunnen de sloopwerkzaamheden en de inrichting en inrichtingswerkzaamheden met zich meebrengen dat een boom niet behouden kan blijven. Om informatie te verkrijgen over de effecten van de sloop en van de inrichting op de bomen op het terrein, is -conform de Richtlijnen voor Inrichtingswerken in de Openbare Ruimte (RIOR)- een Bomen Effect Analyse (BEA) uitgevoerd door boomtechnisch adviesbureau Bomenwacht Nederland (zie Bijlage 2). Uitgangspunt voor die analyse was duurzaam behoud van de boom. Op basis van deze BEA is voor 3 bomen een geringe aanpassing van het concept-ontwerp nodig om tot duurzaam behoud ervan te komen. Ze krijgen dan ook een iets ruimere groeiplaats. Bij één boom vindt geen aanpassing van het ontwerp plaats. Dit betreft een Gewone Esdoorn in de natte natuurzone, waar gedeeltelijk onder de boomkroon gegraven gaat worden. De realisatie van natte natuur heeft hier meer prioriteit dan maximale bescherming van de Esdoorn. In de overweging is meegenomen dat de Gewone Esdoorn een rijk vertakt en vrij diepstekend wortelstel heeft en een goed herstellend vermogen.

Verantwoording

In deze paragraaf is conform het raadsbesluit d.d. 10 januari 2012 een verantwoording opgenomen van de hoeveelheid en de standplaatsen van de te kappen bomen, zodat 'helder is voor de raad en de insprekers hoeveel bomen en op welke plek deze gekapt worden'. De standplaatsen van de bomen is te zien op de tekening te kappen bomen (zie Bijlage 4). Verder is in de Kaplijst per boom een verklaring opgenomen van de redenen voor de kap (zie Bijlage 3).

Conform het advies in het rapport Eelerwoude over de kap in Park Randenbroek e.o., heeft het college besloten dat raad en inwoners voortaan ook zullen worden geïnformeerd over het te verwijderen niet-kapvergunningsplichtige groen via een overzichtstekening. Een dergelijke tekening is opgemaakt door ontwerpbureau Haver Droeze en toegevoegd (zie Bijlage 5).

De gevolgde procedure om tot een goede beoordeling te komen.
Om tot een zorgvuldige en gedragen beoordeling te komen van welke bomen en welk groen verwijderd moeten worden in verband met de sloop en de nieuwe groene inrichting, is de volgende procedure gevolgd.

Eerst zijn de bomen van meer dan 10 cm. diameter (kapvergunningsplichtige maat) in kaart gebracht door de gemeente. Dat zijn er ca. 360. De Bomenwacht heeft van deze bomen een zgn. Quick scan van hun gezondheid gemaakt. Vervolgens heeft ontwerpbureau Haver Droeze beoordeeld welke bomen behouden kunnen worden en welke er moeten worden verwijderd wegens slechte gezondheid en wegens de nieuwe inrichting. Een sloopadviseur heeft een beoordeling gemaakt van welke bomen wegens de sloop niet behouden kunnen worden.

Tevens is er een 'Werkgroep Bomen en Groen' gevormd. Deze werkgroep is een samenwerking tussen gemeente en bewoners. De werkgroep bestaat uit de stadsecologe, de projectleider van de gemeente (lid Kerngroep), een vertegenwoordiger van de Bomenstichting, een bewoner/lid van de Kerngroep en een bewoner/tevens dendroloog (bomendeskundige, lid van de werkgroep Droog). De werkgroep Bomen en Groen heeft tezamen met het ontwerpbureau -op basis van de adviezen van de Bomenwacht en het ontwerpbureau- in het veld beoordeeld welke bomen en welk groen kan worden behouden en welke niet, op basis van gezondheid en inrichtingsplannen. De Kerngroep heeft vervolgens op basis van het advies van de Werkgroep besloten dat ca. 260 bomen (van meer dan 10 cm diameter) kunnen worden behouden.

Van deze te behouden bomen is vervolgens een Bomen Effect Analyse gemaakt door de Bomenwacht. De Bomenwacht heeft nog enkele bomen meer beoordeeld, zoals 11 doorgeschoten coniferen, die groter dan 10 cm doorsnede bleken, en enkele kleinere bomen die weliswaar kleiner dan 10 cm doorsnede zijn, maar door hun standplaats als solitairen konden worden

onderscheiden van het 'overige groen'. In deze Bomen Effect Rapportage van in totaal 274 bomen, is beoordeeld welke effecten de inrichting en werkzaamheden zullen hebben op de te behouden bomen. De daarin beschreven maatregelen om de toekomst van die bomen te waarborgen, zullen bij de uitvoering van de werkzaamheden – voor zover dat mogelijk en qua kosten realistisch is- worden nageleefd.

Verder is door de Werkgroep in beeld gebracht welk niet-kapvergunningsplichtige groen (kleine bomen, heesters, struiken en andere beplanting) niet behouden kan blijven om redenen van sloop of nieuwe groene inrichting. Dat is gebeurd op basis van het advies van ontwerpbureau Haver Droeze. Vervolgens heeft de Bomenwacht een analyse van de effecten van de inrichting en werkzaamheden op het overblijvende, te behouden groen gedaan en de resultaten daarvan opgenomen in de BEA.

Resultaten verwijdering en behoud bomen en overig groen & Nieuwe aanplant

Als resultaat van deze uitgebreide procedure heeft de kerngroep besloten dat ruim 100 bomen geveld of gerooid worden. Daarvan worden er twee als ijsvogelmuur gebruikt langs de beek en voor 1 boom zal onderzocht worden of deze verplant kan worden. Bij de meeste te verwijderen bomen gaat het om een combinatie van redenen voor verwijdering. Het gaat daarbij om ca. 25 bomen die alleen al wegens de sloopwerkzaamheden van het ziekenhuis niet behouden kunnen worden (advies sloopadviseur). 7 extra bomen die de sloopadviseur als 'waarschijnlijk niet te behouden' heeft gekwalificeerd, wil de kerngroep -op basis van het advies van de werkgroep Bomen en Groen- proberen toch te behouden, door aan de sloper voorwaarden op te leggen. Voor die 7 bomen vragen we voor de zekerheid toch een kapvergunning aan, omdat kan blijken in de praktijk dat behoud toch onmogelijk is.

Ca. 65 bomen zijn van slechte of matige kwaliteit én zijn bovendien niet in te passen in de nieuwe plannen. Een enkele mooie boom van matige kwaliteit wil de kerngroep op basis van het advies van de werkgroep toch een kans geven en is dus toch opgenomen in de inrichting. Ca. 16 te kappen bomen zijn gezond, maar hier is de weloverwogen reden om ze te verwijderen, dat ze niet passen in de nieuwe inrichting (natuur- en landschapsdoelen) qua soort (exoot/conifeer) of standplaats. Een enkele mooie exoot (uitheemse boomsoort) en waardevolle boom wordt in goed overleg met de adviseurs toch ingepast in de plannen of wordt verplant.

Er worden ca. 100 'laanbomen' aangeplant (maat ca. 30-35 cm stamomtrek op 1 m. hoogte), ca. 250 bomen in het natte natuurgedeelte (vnl. elzen), ca. 200 bomen in het droge natuurgedeelte (van wisselende kwaliteiten en maten, voor een gevarieerde leeftijdsopbouw) en ca. 2000 m2 bosplantsoen (als zoombeplanting op diverse plekken).

Over een totaal oppervlakte van ca. 6800 m2 (68 are) wordt de opslag van bepaalde soorten groen (vnl. van acacia en esdoorn) verwijderd, alsmede ruigte, heestergroepen en andere beplanting. Het gaat hier om een globale gebiedsaanduiding en schatting van het oppervlakte te verwijderen groen, omdat dit groen in dit stadium nog niet is ingemeten. Het te verwijderen groen is in beeld gebracht in een indicatieve tekening (zie Bijlage 5).

Er komt op het terrein veel groen voor terug:
Ca. 300 m1 geschoren hagen en ca. 100 m1 andere haag (zo mogelijk vlechthaag) worden aangelegd. Een oppervlakte van totaal ca. 42.000 m2 (420 are/4,2 hectare) wordt ingezaaid met zaadmengsels om de volgende genoemde functies te bereiken. Het gaat om de volgende deelgebieden: Nat grasland: 55 are; Droog grasland: 120 are; Gazon/ruigte/weide/honden-losloopgebied (veld): 170 are en in het Parkbos: 75 are. Tevens zullen de nutstuinen achter het Ketelhuis groen worden ingericht (voor groene initiatieven zoals: buurtmoestuin, pluktuin, boomgaard o.i.d.). Hier zijn nog geen precieze oppervlakten aan te duiden, omdat dit afhankelijk is van de specifieke inrichting door de groene initiatieven die zich hiervoor zullen aandienen.

Afhankelijk van de nadere invulling van het beplantingsplan kunnen de in deze paragraaf genoemde aantallen bomen en ander groen nog variëren.

Zorgvuldigheid bij de uitvoering

Om kap van de verkeerde bomen te voorkomen, willen we met kaarten werken die zorgvuldig zijn opgesteld en waarin de bomen zijn aangegeven met zgn. GIS-coördinaten en onder toezicht van een boomdeskundig toezichthouder, conform de adviezen in rapport Eelerwoude en van de Bomenwacht.

Kosten

Voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen is een kostenraming opgesteld. Uitgangspunt in deze raming is dat de gebouwen op het terrein gesloopt zijn en de boven- en ondergrondse infrastructuur verwijderd is.

Uit de kostenraming voor de aanlegwerkzaamheden volgen de volgende (sub)totalen:

Opruimwerkzaamheden	€ 32.000,00
Grondwerk (natte zone, sloot, heuvel en terreinglooiingen e.d.)	€ 114.000,00
Infrastructuur (voetpaden, entree, parkeren, omgeving ketelhuis)	€ 260.000,00
Groeninrichting (aanplant bomen, bos, zoombeplanting, hagen, zaaien)	€ 156.000,00
Terreininrichting (meubilair, uitkijktoren, vertelplek, educatie tafel, e.d.)	€ 166.000,00
Reservering 'nutszone' (later in te vullen)	€ 50.000,00
Reservering kosten faunavoorzieningen	€ 50.000,00
Onvoorzien	€ 92.000,00
Totaal aanlegkosten	**€ 920.000,00**

Naast de aanlegkosten zijn ook de beheerkosten geraamd voor een periode van 10 jaar. Omdat de eerste jaren na aanleg de beheerkosten hoger zijn is hiervoor een 'plusbedrag' opgenomen naast het jaarlijkse beheerbudget. In de geraamde bedragen is rekening gehouden met een jaarlijkse indexering.

Uit de kostenraming voor de beheerwerkzaamheden volgen de volgende (sub)totalen:

Jaarlijkse beheerkosten	€ 50.000,00	x 10	€ 500.000,00
Meerkosten beheer 1e 3 jaar	€ 15.000,00	x 3	€ 45.000,00
Totaal beheerkosten			**€ 545.000,00**

Het beschikbaar gestelde budget voor de realisatie en 10 jaar beheer bedraagt € 1.500.000,- en volstaat.

Bijlagen

1. Plantekening Inrichtingsplan Elisabeth Groen

2. Bomen Effect Analyse

3. Lijst met te kappen bomen

4. Tekening: te kappen bomen

5. Tekening: indicatie te verwijderen heesters